

Ogier de Deen, of de edele wraak : treurspel ...

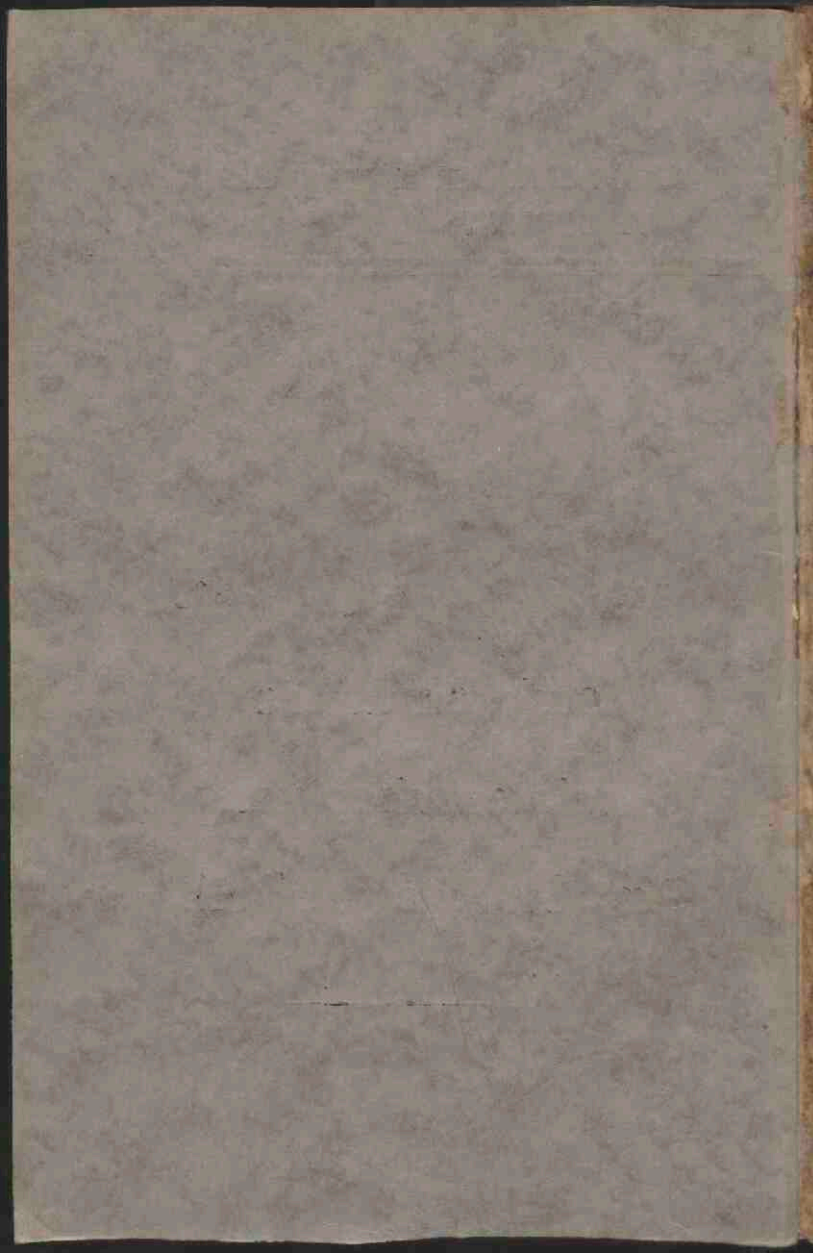
<https://hdl.handle.net/1874/371624>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

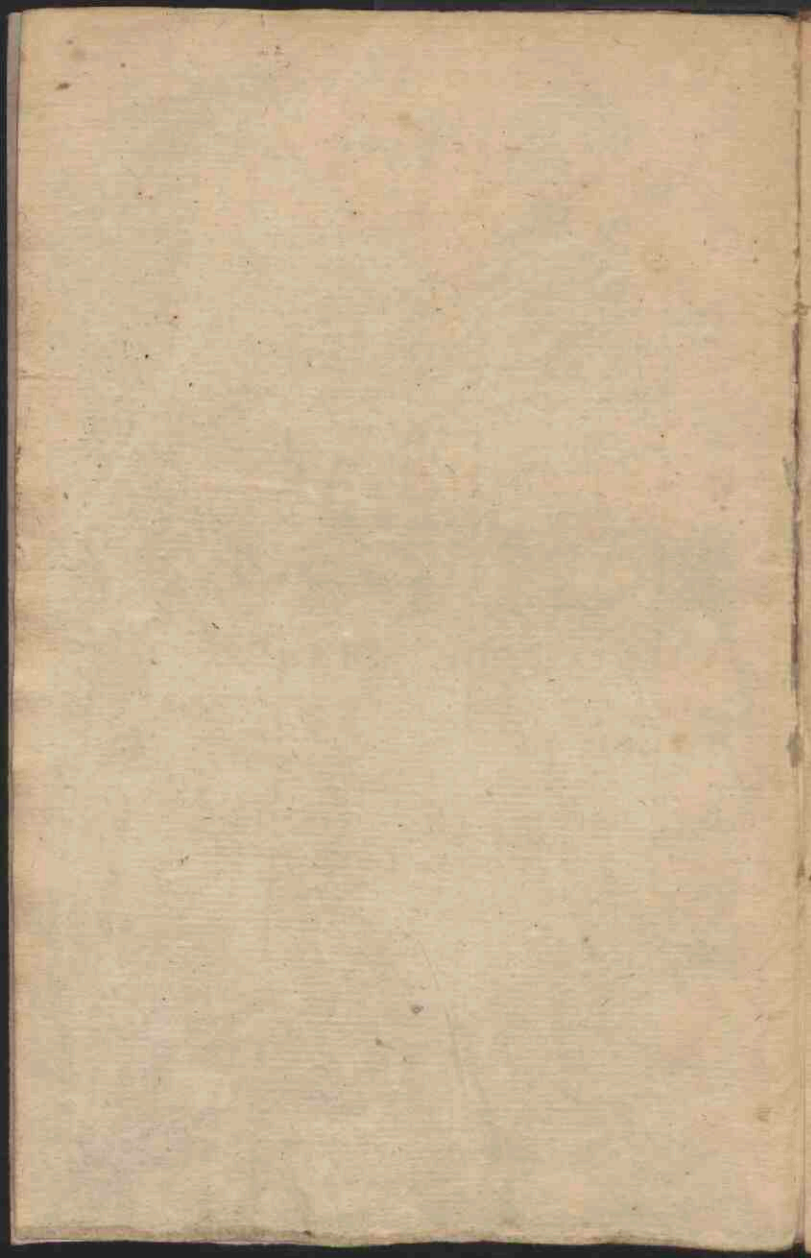
Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 693

cytowiel
n. 644.

The Winkler

OGIER DE DEEN

OF

DE EDELE WRAAK.

Le Commissaire Général de Police, vu les Décrets Impériaux du 21 Janvier au 14 et 8 Février 1806, autorise la publication et la représentation de la pièce intitulée: *Ogier de Deen*, traduite de l'allemand de F. L. BIANCHI, par D. ONDERWATER, et imprimée à Leyde chez *Herdingh et du Mortier*, pour compte des Srs. *A. et J. Honkoop*, Libraires.

Rotterdam le 23 Janvier 1813.

(Signé)

MARIVAUL.

OGIER DE DEEN, ⁶⁹³

O F

DE EDELE WRAAK,

T R E U R S P E L

I N

V I J F B E D R I J V E N,

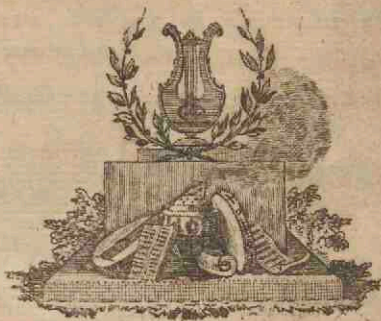
NAAR HET HOOGDUITSCH

V A N

F. L. B I A N C H L

D O O R

D. K. O N D E R W A T E R.

TE LEYDEN BIJ
A. EN J. HONKOOP,
M D C C C X I I I.

Gedrukt te *Leyden*, ter Boekdrukkerij van
HERDINGH EN DU MORTIER.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

OGIER DE DIEU

OF

DE GEDULDE WRAAL

TE VERVOLGEN

IN

DE VERVOLGENDE

WAT HET WEDERZIJN

DE

DE WEDERZIJN

DE

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

DE WEDERZIJN

VERTOONERS:

KAREL DE GROOTE, *Roomsch Keizer, Koning van Frankrijk.*

PRINS KAREL, *deszelfs Zoon.*

NAMO, *Hertog van Beijeren, oud Veldoverste, vertrouwde van KAREL DEN GROOTEN.*

OGIER, *Zoon van GODEFRIDUS, Koning van Denemarken, Opperbevelhebber des Keizerlijken Legers, Vader van BALDUIN.*

BALDUIN, *Veldheer in Keizerlijken diene, verloofd aan MATHILDE.*

MATHILDE, *eene Deensche Princesse.*

VAN HALDEN, }
WINDHAM, } *Buitenlandsche Ministers.*

ADEMIR, *Adjutant van BALDUIN.*

LEVAL, *Adjutant van PRINS KAREL.*

ABREVILLE, *gewezen Officier, vertrouwde van PRINS KAREL.*

LA ROCHE, *oud Krijgsman, Opzigter der Keizerlijke Gevangenissen.*

*Keizerlijke Soldaten, Ridders en Grooten des Rijks.
Eenige Bedienden van OGIER. Een Onderopzigter
der Gevangenis. Volk.*

*BRUJER, Koning der Saracenen, en Opperbevel-
hebber zijner Legers.*

ALI, deszelfs Adjutant.

Saraceensche Soldaten.

Gevolg van BRUJER.

*Het Tooneel is gedeeltelijk in het Koninklijk Pa-
leis te Toulouze, — gedeeltelijk in het Leger
der Saracenen, welke die stad belegerd hebben.*

*De handeling begint in den namiddag des eersten,
en eindigt in den morgenstond des derden dags.*

OGIER DE DEEN

OF

DE EDELE WRAAK.

EERSTE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

(Kamer van MATHILDE.)

BALDUIN. MATHILDE.

BALDUIN.

Zoo Mathilde mij slechts beminne, dan' kent dit hart op aard geen wenschen meer.

MATHILDE.

Mathilde zal u eeuwig trouw beminnen; doch hare liefde legt een heilige pligt op u.

BALDUIN.

Niet waar, dierbaarst meisje! mij eeuwig deze liefde waardig te toonen? ó Mathilde, de betrachting van zulk een lieve pligt is reeds zaligheid.

A

MA-

MATHILDE.

En voor het geluk der beminde te zorgen; uw dierbaar leven niet elk oogenblik in gevaar te stellen.

BALDUIN.

Aangebedene Bruid! wie kan thans aan eigen veiligheid denken?

MATHILDE.

Arme Bruid! met ied'ren morgen snelt uw Bruidgom onverfehrokken het veeg gevaar te gemoet! gij zult het ondervinden, schoon u het hart van bange doodsangst wegkrimpe! hij is ongevoelig voor de smarte der liefde.

BALDUIN.

ô Mogt gij bedenken . . .

MATHILDE.

Dat ook mijn Vader, strijdend voor de glorie van zijnen Keizer, aan eerlijke wonden sneuvelde! Bedenken, hoe getroost de edele man stierf, slechts in de zoete hoop, dat Balduin, zijn boezemvriend, bestendig gelijk hij beloofd hadt, voor zijne Mathilde zorgen zoude, ach! hoe smartlijk heeft deze vriend hem bedrogen! — Alles heb ik dus verloren, alles! daar Balduin maar al te duidelijk in ziet, dat zijn dood mijn geheel aardsch geluk vernielen zal, en toch zijn dierbaar leven elken dag in gevaar stelt, en dat gevaar zelfs verachten durft.

BALDUIN.

Om uwe liefde, Hemelsch meisje! gevoelt mijn hart het dreigende gevaar diep, smartelijk diep! — zijt toch regivaardig! werp een blik op onzen

toestand, bedenk wie ik ben, en zeg dan Mathilde, heb ik wel een andere keuze? — Pijlsnel, verlaat de trotfche Saraceen, de uitgestrekte wouden van Azie, stoutmoedig omzeilt hij den breeden Oceaan, en als een, door stormwind voortgezweepten vuurstroom, grijpt hij moordend om zich heen langs de geheele Rhone, getuigen Tours en Arles wat geschiedde daar al niet? Paleizen, Steden, Dorpen in asch en puin verwandeld: gansche velden vernield en woest en van menschenbloed doorweekt, ontdekt men huiverend, nog overal waar zijn vanen wapperen; met onbetengelde woede is hij reeds tot onder onze muren doorgedrongen, Toulouse wordt met moord en brand bedreigt, Kan ik daarbij stil en gerust zijn? Kan ik daarbij aan eigen veiligheid denken? Mathilde, kan ik dit? Noopt mij de heiligste der pligten, de glorie van mijnen Keizer niet, zoo veel overmoed paal en perk te stellen!

MATHILDE.

Hebt gij u niet reeds loffeljk van uwen pligt gekweten? Nog nauwelijks was de Saraceen aan Galliens oever geland, als de zoon van den edelen Ogier naar Italie moest vertrekken: daar moest hij het veld des roems voor het eerst betreden; daar leeren: hoe een held den strijd begint; hoe kracht door kracht bedwongen; list tegen list gesfeld wordt, hoe hij beleid aan moed paart. — Zich verdedigt — eindelijk aanvalt en zegeviert. — „De kleine beek moge hij in zijnen vaart willen stuiten.”

zoo dacht men toen, vrij overluid; „nog was het voor den jongeling veel gewaagd, nu zijn er nog geen vier maanden verstreken, en reeds is de kleine beek tot eenen stroom geworden; hoe zal deze jongeling zich vermeten zijnen snellen loop te keeren? Neen?” — de Helden die hunnen Keizer altoos getrouw omringden, waar zijn zij toch? Waarom hoort men ze niet meer? Het bloed des jongelings heeft gevloeid aan den Tijber, hij heeft gestreden en overwonnen.

BALDUIN.

En zal het nog doen aan de oevers der Garonne zoo Mathilde slechts zijnen moed aanvuurt, en hem geluk voorspelt?

MATHILDE.

Zoo Mathilde hem geluk voorspelt! Ach, Geliefde, weet gij niet hoe onbestendig, hoe vlugtig ons geluk is?

BALDINE.

Het lacht mij heden nauwelijks gunstig toe, en Mathildet zoude ik reeds mijn geluk moede zijn? dat ik na rust zoude uitzien, daarvoor is het nog veel te vroeg. Mijn Vader kan rust vorderen, hij heeft ze verdiend, en echter zoudt gij het gelooven? zijn aller oogen op hem geslagen; hem alleen is het, wien de bedrukte Stad, een vast besluit kragt en moed om ons te redden toevertrouwt.

MATHILDE.

Wat begeert men van Ogier?

BAL-

BALDUIN.

Dit kan ik nog met geene zekerheid zeggen; doch zijn leven zal en mag hij niet meer wagen! zoude hij mij den weg tot roem zoo zorgvuldig gebaand hebben, opdat ik enkel bewonderend aanschouwer zoude blijven, wat dapperheid en moed al vermogen! Ik hoor de stem der natuur luid tot mij zeggen: „de zoon moet in het gevaar, voor zijnen vader den dood zelfs onder de oogen durven zien!”

MATHILDE.

Ik heb nu geene regten meer op u. Lang voor dat Mathilde u tot bruid bestemd was, bezat Ogier de regten van vader reeds. Eil dus, Balduin! en zoo het uw noodlot zijn moet, eil moedig mijn beste! vlieg! vlieg! — red uwē vader.... verlos, Toulouze en sterf!

BALDUIN.

Ja! zoo herken ik mijne aangebedene Mathilde weder, en voel mij door nieuwen moed beziel!

MATHILDE.

Ach! zoo ik u verliezen moest!

BALDUIN.

Dan kieze u een jongeling tot gade, die even als uwē Balduin denkt en handelt.

MATHILDE.

Zoo sprak de held van Sparta weleer tot zijne gade: ging ten strijde en viel! — Gij zijt held als deze, deugdzaam als deze; ga, en wees slechts gelukkiger!

BALDUIN.

Mathilde en deugd is mijn woord! vaarwel mijne geliefde! ik wil mijnen vader spreken.

MATHILDE.

Vaarwel, vriend mijner ziel! vaarwel, tot een gelukkig wederzien! (Balduin vertrakt.)

TWEDE TOONEEL.

MATHILDE, alleen.

(Zij ziet Balduin met een oog vol liefde en weemoed zeer lang na, vervolgens met diepe ontroering.)

Onuitsprekelijk schoon en treffend is het te kunnen zeggen: mijn geliefde strijdt op het veld der eer voor het geluk van zijnen Vorst! Hem eindelijk, met eer en roem overladen, weder te zien, en den glorierijken held aan het kloppend hart te drukken; ja dit is de schoonste vreugde! Ik genoot die voor korten tijd in haar heerlijksten glans! doch voor de verschijning van dien schoonen dag, ó wat heeft dit arm hart geleden! Met klemmenden angst zag ik u mijn geliefde in den vernielenden strijd, van vijanden omgeven; nu verwinnaar, dan verwonnen! Hoe gij u met leeuwenmoed redt uit de bestormde stad! of op eens met de verbrijzelde muren nederflort! —

stort! — Hemel! het is met hem gedaan! riep ik dan met luider stemme, ontwaakte te gelijk — en had gedroomd! — Er ontstaat gewoel; ik luister; en een vrolijk vivat weërgalmt in mijne ooren, duizend stemmen roepen te gelijk: Rome is vrij! de zege is ons! en Balduin de Held! ach! mijn geliefde, welligt moet gij thans weder uw dierbaar leven wagen; ó hoe het in deze borst woelt en stormt! Ik hoor de vrees met al hare kwellingen zich reeds weder aankondigen! Hemel, dat mijn gefolterd hart voor nieuwe vreugde moge ontwaken! (*Zij vertrekt.*)

D E R D E T O O N E E L.

(*Kamer van Prins KAREL.*)

PRINS KAREL, WINDHAM, VAN HALDEN.

PRINS KAREL.

Heil ons, mijne getrouwe! heil! De groote raad heeft mij eenstemmig in de hand gewerkt, en de Keizer besliste eindelijk volstrekt naar mijnen wensch!

WINDHAM.

En onze jongeling?

PRINS KAREL.

Op het oogenblik ga ik bij hem.

WINDHAM.

O spoedt u! verzuim zulks niet, mijn Prins! Nog

is zijn vader in staat uw geheel plan te verijdelen!

PRINS KAREL.

Zucht naar roem moet hem nu blindelings in ons net doen vallen.

VAN HALDEN.

Nog is Balduin aan Ogier onderworpen en kan, door hem met ernst en nadruk gewaarschuwd, deze onderneming veel te gewaagd vinden.

PRINS KAREL.

Met ernst en nadruk zoude ik hem alsdan voor zijne lafhartigheid weten te straffen.

WINDHAM.

Ogier verstaat de kunst om menigen lasten streek te veredelen meesterlijk; zoo zou bij voorbeeld, heden Balduin den tweestrijd weigeren, en juist daardoor de schoonste daad verrigten.

PRINS KAREL.

De streken van Ogier zijn mij maar al te wel bekend, en weet Balduin wat hij met mij gesproken hebbe... Zoo ik hem slechts aarzelen zie (*dreigend*) dan...

WINDHAM.

Wat dan?

PRINS KAREL.

Wat? Ogier wil mij schandelijk bedriegen, poogt mij de liefde mijns Vaders te ontrooven. En zoude ik zulks langer dulden? Maar hij heeft zijn doel nog niet bereikt! (*Met klimmende woede*) Al zoude het gansche Rijk in zijne grondzuilen geschokt worden! waggelen... en vallen! nog voor het eer-

ste

ste morgenrood weder verschijnt zal mij geen cimber meer in den weg staan! — Nu gaat, mijne vrienden! gaat terstond u bij mijnen Vader vervoe- gen, zijt beide waakzaam, hoort en ziet wat er om- gaat, en komt snel en heimelijk te rug bij mij. Ik zelve ga naar onzen Jongeling. (*Hij vertrekt.*)

V I E R D E T O O N E E L .

VAN HALDEN, WINDHAM.

VAN HALDEN, (*Eenigzins zacht.*)

Wel nu Vriend, wat dunkt u?

WINDHAM.

Het dondert moorddadig in zijne borst! Zijne oogen schieten bliksemstralen uit! de zwangere wolk wil baren; de storm is daar! de lonten branden, de vlam steigt opwaarts! Ach, mogt zij op eens het geheele Rijk verflinden! slechts dan ware onzen Vorsten rust vergund.

VAN HALDEN.

De beste krachten des Rijks zijn verlamd: mag- teloos tot hooger vlugt houdt het zich nog op- gerigt, eens steeg het te hoog, nu moet het ein- delijk vallen! Kom, dat wij ons in zijnen val verlustigen! (*Beide vertrekken.*)

 V I J F D E T O O N E E L .

Kamer van Ogier, met twee deuren tusſchen beide, in den muur een niſſe, een voorhangſel bedekt dezelve; zij wordt op zijn behoortlijken tijd zichtbaar. In de niſſe is een urne geplaatſt.

OGIER, BALDUIN.

OGIER.

Getrouw tot mijnen jongſten ſnik, zwoer ik voor de welvaart des Rijks te ſtrijden, zwoer hetzelfde ſteeds te beſchermen, en ſints dien heiligen eed is, naast God, de Keizer alleen de gebieder over mijn leven! hem is de zorg aanbevolen, daarover met wijsheid te beſchikken. Mijn pligt is 't, blindelings te gehoorzamen. Nog nauwelijks was het eerſte redelicht in uwe ziel ontwikkeld, toen ik u deze grond-les diep in het hart poogde in te prenten. Ik heb dezelve, toen gij opwiest immer krachtiger aangedrongen. Hebt gij ze begrepen, en in uw hart geplant?

BALDUIN.

Zoo vast, zoo diep, gevoel ik ze nog in dit oogenblik, mijn Vader! dat ik eerder de ontzettendſte gevaren, eerder duizendmaal den dood zoude trotſeren, dan Toulouze overheard zien.

OGIER

OGIER.

Een enkel gevaar, de zege of de dood van slechts één held moet nog dezen dag Toulouze redden, of haren val beslissen. Edel en groot is de onderneming; edel en groot het doel.

BALDUIN.

Ja, waarlijk groot en verheven, doch zoo ik uw toestemming verwerf, dan wordt nog heden door mij den tweestrijd beflist.

OGIER.

Versta ik u wel? Gij, Balduin! . . .

BALDUIN.

Zonder bedenken! de groote raad heeft mij reeds aan den Monarch voorgedragen, deze, zoo gij er niet tegen zijt, heeft mij alleen die eer toegestaan, zijn Zoon zelf heeft deswegens in mijn voordeel gestemd.

OGIER. (*Hoogst verwonderd.*)

Zulk een ruim veld tot roem en glorie wilde de Prins zelve u openen?

BALDUIN.

„Nooit, zeide hij zelve! werd ik door edeler drijfveer bewogen, om den Keizer eene bewilliging af te smeeken! Toulouze moge gered worden of vallen! Zou zich eene Ogier om haar wagen? het Rijk kan zich op menigen Stad van meer aanbelang beroemen, doch het heeft maar éénen Ogier!”

OGIER, (*Stampvoetende.*)

Die verrader! die huichelaar!

BAL-

BALDUIN.

Zou het mogelijk zijn, wat zegt gij, mijn Vader?

OGIER.

Eene waarheid, welke ik tot heden, om uwe teedere jeugd, zorgvuldig voor u verborgen hield; doch u thans uit Vaderpligt noodwendig openbaren moet! De eerste stappen in uwe loopbaan zijn reeds door verdiensten geteekend, en door geluk be kroond. De Prins heeft u gevoelig beleedigd, dit zal u duidelijker worden; zijt op uw hoede voor hem: hij is uw vijand! doch neem uwe maatregelen gewis. Wees kloek en zwijg! Beklaag bloot in hem den rampzaligen, wien reeds van op den schoot zijner moeder elk kiempje tot deugd onthouden is, even als den blinden het heerlijk daglicht.

BALDUIN.

Ik zal weten te zwijgen, mijn Vader! maar het zal mij eene ongeloofelijke overwinning kosten, hem aan mijne zijde te moeten dulden, nu ik in hem den huichelaar heb leeren kennen.

OGIER.

Neem een voorbeeld aan mij. En nu hoor mij verder: naauwelijks had ik mijn Vaders Hof verlaten en Rome bereikt, of wenschte onder de zegerierende Adelaars-banieren van Karel de Grootte te strijden. Het gelukte mij, en de Keizer, zelf, werd, zoo dra de helm mijn blonde kruin bedekte, voor mij een wijze Mentor, een trouwe Leidsman! Hij zelf toonde mij tot zelfs de geheimste wegen

aan, waarop voor den krijgsman, zoo het geluk hem aanlacht, de schoonste lauweren te verwerven zijn! Ik was nog baardeloos jongeling, toen ik den vijand reeds diepe wonden sloeg, het leger, het Rijk, ja de gansche wereld noemde mijnen naam met eerbied; ik was de lieveling van den grootsten der Monarchen; alleen zijn Zoon miskende mij.

BALDUIN.

Onmogelijk, mijn Vader! Gij hebt in uwe meening gedwaald.

O G I E R.

Neen! maar al te dikwijls heeft hij mij op eene lage verachtelijke wijze in mijne eer gekrenkt: door hem moest ik meermalen zonder noodzakelijkheid, mij tegen des vijands overmagt; meermalen tegen een bijna onvermijdelijken dood of schandelijke vlugt verzetten. (*Toornig*) Ombrengen wilde hij mij door sluikmoordenaars! en eindelijk, alle proeven om mij uit den weg te ruimen moede zijnde, wat doet de verrader? een zijner vertrouwden, om mij alle argwaan te ontnemen, zich loos verkleeden als bediende van mijnen boezemvriend Nam o, en zendt mij uit diens naam een kostbaren drank met vergift gemengd!

BALDUIN.

Die booswicht! doch, mijn Vader! hoe gelukte het u deze helsche list te ontkomen?

O G I E R.

De Keizer had mij juist dien morgen heimelijk bij zich ontboden; wij arbeidden in deszelfs kabinet

net, tot laat in den namiddag. Dan, schoon de moorder zijn doel miste, trof hij mij toch, scheurde mij uwe Moeder, dus de beste helft van het hart. — Een geschenk van den eerlijken Hertog Namo, kon haar nooit verdacht voorkomen, zij ontving het blijmoedig, en dronk zich den dood!

BALDUIN.

Den moordenaar toch. . . .

OGIER.

Hertog Namo zelf ontdekte dat het onze Prins was; want hij had zijnen schandelijken medehelper oogenblikkelijk uitgevonden. Slechts deze zit nog, offchoon tegen mijnen wil, in de gevangenis. Doch Karel . . .

BALDUIN.

Is het mogelijk! bleef deze voor zulk een schandaad ongestraft?

OGIER, (*De gordijn van voor de nisfe wegschuivende.*)

Zij, welker dierbaar overschot, in een hand vol asche opgelost, in deze Urne rust, vatte in het bange nur des doods mijne hand, drukte die met onuitsprekelijke liefde en teederheid aan haren boezem, zag mij minzaam aan, en . . . bad. (*Zijne tranen stroomen*) Ja, het was bidden: „zoo ik u „dierbaar ben; zoo gij slechts wenscht de laatste „oogenblikken mijns levens te verzoeten, dan zweer „mij, mijn Ogier! en neem den Hemel tot getuige van uwen eed, ó! zweer mij, aan geene „wraak te denken, en zelfs den naam des ramp-

„Za-

„zaligen moorders te zullen vergeten.” Ik had het vermogen niet de biddende engel te wederstaan in zulk een plechtig oogenblik. Ik zwoer!... (*Korte pauze, vervolgens met vuur*) Toch voel ik heden maar al te zeer dat ik wankele; daar de Prins, als een onzinnige, het wagen durft, mij telkens op nieuw te hoonen. (*In toorn.*) Dit langer te dulden, was beledigend voor mijne eer! — En toch ik zwoer.... (*Zacht*) ô Gij edele ziel, versterk de mijne in den plechtig gezworen eed! En gij, mijn Zoon! zoo het geluk uws Vaders u lief en waardig is, bekrachtig dan door uwen eed den mijnen, hij zal de vrouw, welke u eens liefderijk op den schoot droeg, niet minder dierbaar zijn.

BALDUIN.

Bezielde mij deze Urne met zoo veel eerbied, uw voorbeeld bezielt mij met zoo veel deugd, dat ik mij uwer onwaardig zoude achten, indien ik een oogenblik aarzelen kon, aan uw edelmoedig verzoek te voldoen! Vader! Ik zwoer bij deze asche: ja, ik vergeve hem! vergeten zelfs wil ik den ellendigen, die de moorder mijner Moeder was!

OGIER, (*Hem om den hals vallende.*)

Brave Jongeling! laat ons hoopen, dat eenmaal onze asche zoo zacht en schuldeloos als die uwer dierbare Moeder in deze Urne rusten zal.

BALDUIN, (*Den Hertog het eerste bespeurende.*)

Hertog Namô komt!

ZES-

ZESDE TOONEEL.

HERTOG NAMO, *de Vorigen.*OGIER, (*Hij snelt den Hertog te gemoet.*)

Wel nu, Vriend! wat brengt gij?

HERTOG NAMO.

Dat Brujer, onder den schijn eener vriendelijke inschikkelijkheid, ons heden eenen tweestrijd voorgeslagen heeft, is mijnen Vriend Ogier gewis bekend, en wanneer hij zegeviert, wil hij dat men hem de stad goedwillig overgeve.

OGIER.

Maar hoe zal het gaan met het leger? en wat moet er van de Ingezetenen worden?

HERTOG NAMO.

Het leger moet zich krijgsgevangen geven; de inwoners moeten Brujer terstond als hunnen Vorst huldigen; het Keizerlijk Hof, de Ridders en Rijks-grooten kunnen naar verkiezing trekken, waarheen zij willen.

OGIER.

Maar ingeval Brujer overwonnen wordt?

HERTOG NAMO.

Dan is de stad vrij; nog meer: met zijnen val trekt het geheele vijandelijk leger te rug, tot aan de kusten van Afrika.

OGIER.

OGIER.

En wat heeft de groote Raad besloten? Wat is daarop door den Monarch beslist?

HERTOG NAMO.

Toulouze aan de gedreigde bestorming te wagen, en hoe zwak ook, tegenweer te bieden; want de Stad zonder tegenweer den woesten vijand prijs te geven, smart hem ten hoogste.

OGIER.

Hoe! zonder tegenweer? Meent hij mischien dat de forsche krachten van Brujer, alle zijne dappere helden zoodanig afgeschrikt hebben, dat er niet een zoo koen onder zoude zijn, om zich met hem te durven meten?

HERTOG NAMO.

Zoo onregtvaardig, sprak hij, mag ik niet zijn om het te bevelen, en onder alle mijne helden is slechts één Ogiert die zich zeker vrijwillig tot den strijd zoude aanbieden; doch deze is voor mij zoo onontbeerlijk, dat ik vastelijk besloten heb, eerder Toulouze op te offeren, dan Ogiers leven in de waagschaal te stellen.

OGIER. (*Snel invallende.*)

Toulouze opofferen, daar voor behoede ons de hemel!

HERTOG NAMO.

Heeft Ogier dan geen' dapperen Zoon? riep toen de gansche Raad! ja, Vader! voegde Prins Karel er terstond bij; deze edele jongeling heeft reeds zoo veel proeven van zijnen heldenmoed ge-

geven, dat ik waarlijk niet weet van wien de Saraceen wel het meeste te vreezen mag hebben; want Balduin is gespierd, vlug, vurig, in den volsten bloei der jeugd! en de edele dappere Ogier heeft toch reeds een halve eeuw achter den rug!

BALDUIN. (*Voor zich zelve.*)

Dus heeft de prins toch woord gehouden!

HERTOG NAMO.

Welaan! zoo Balduin heden uit eigen vrije keuze zich tegen Brujer stellen wil, en zijn Vader stemt er in toe, zoo moog het geschieden! antwoordde de Keizer, vervolgens zich tot mij wendende, sprak hij: „ga Namo, en laat Ogier op het spoedigste weten, wat mij zoo even door den grooten Raad is voorgeslagen, zeg hem, ik onderwerp alles aan zijnen wil, en begeer dat hij vrij en onbelemmerd het lot van Toulouze zal beslissen.”

OGIER.

Ik zal beslissen. De Prins zal in zijn plan te leur gesteld worden.

BALDUIN. (*Met vuur, en smekend.*)

Vader! hoor mij, eer gij den Hertog uw besluit meldt! Bij de asche mijner dierbare Moeder, smeek, bezweer ik u, laat heden den strijd tegen Brujer door mij beslist worden! Het is geensins begeerte naar ijdele roem, welke hier den moed des jongelings aanvuurt; . . . doch steeds te moeten zwijgen, waar helden spreken! steeds den fellen haat ten doel staan. Veel liever wil ik mij aan een gewisfen dood ten prooi geven! eer moge mij het zwaard des

des geduchten vijands de borst doorboren, dan dat zwarte nijd... (*Zachter*) doch waarom geloof ik niet liever, dat Prins Karel berouw van zijn euveldaad heeft gekregen, dan hij u, mijn Vadert dit berouw toonen wil, uwe smart lenigen, en mij den baan tot onsterfelijke eer en roem open stellen? Vergeef het mij, maar ik geloof nooit dat een valsch doel hem heden zoo handelen doet.

OGIER.

Ons beiden met één slag: met één slag Vader en Zoon te bederven, zie daar zijn doel. De Prins kan vooruit wel berekenen, indien Brujer u nedervelde, dat de smart van zoo ligt in dezen strijd bewilligd te hebben, onvermijdelijk aan mijn leven knagen zoude. Hoogmoedig kon hij dan bovendien tot zijnen Vader zeggen: Ogiers blinde hoogmoed verspeelde Toulouze!

BALDUIN.

De Keizer, evenwel. . . .

OGIER. (*Op vasten toon.*)

Bevelen moet hij, volstrekt bevelen, dat Balduin zich in het strijdperk tegen Brujer stellen zalf dan was het zijn werk, nu is 't het verachtelijk knoeiwerk van den Prins en zijne nietswaardige Kreaturen! Hij wist niet dat ik merken zoude, hoe de keuze mij door zijnen Vader overgelaten, het verraderlijk weeffel van hem zelve is, ook weet en vermoedt hij niet, dat zijn geheel plan, hoe fijn ook doordacht, op niet uitloopen zalf

BALDUIN.

Doch wanneer. . . .

OGIER.

Weest gerust, mijn Zoon! Vergeet ook uw Vaderland niet! Daar het met vreugde reeds gezien heeft, dat deugd en dapperheid in uw hart wonen; zoo vordert het met regt vruchten van die schoone plant, op den dierbaren grond, waar gij de eerste morgenstralen van licht en leven genieten mogt. Ook ten opzichte van uwe toekomstige Bruid hebt gij nog pligten te vervullen. Voer haar volgens uwe belofte naar het Altaar. Voor het dierbaar Vaderland moet gij alleen in het toekomstige uw leven veil hebben. — Het tegenwoordig gevaar laat gij aan mij over, aan mij, wien geen ander uitzigt overblijft, dan met rasche schreden dien weg af te leggen, aan welks einde mijne asche in zachte rust, met die mijner geliefde Gade, in deze Urne verzamelt: mijne ziel met de hare vereenigd zal worden.

HERTOG NAMO.

Uw meening derhalve is. . . .

OGIER.

Den tweestrijd aan te nemen!

HERTOG NAMO. (*Met vreugde tot
Balduin.*)

Heil ons, Jongeling! Bewonder met mij de verheven inzichten van uwen Vader! Blinde liefde, liefde voor uwen roem, had hem misleid, had hem het doel van den Prins verbergen kunnen.

Doch

Doch hij doorzag oogenblikkelijk en juist, deszelfs bedriegelijke oogmerken. — Mijn hart voorspelt mij reeds dat uw Vader heden nieuwe lauweren bevechten zal. . . Weet gij, Balduin! dat de Prins met drift naar u zoekt? en nog voor weinig minuten zich in uwe kamer bevond?

BALDUIN.

Prins Karel in mijne kamer!

OGIER.

Ga bij hem, Balduin! Toef niet!

BALDUIN. (*Biddend.*)

O, mijn Vader! het beeld, dat gij mij zoo even van hem op het hart gelegd hebt, is nog zoo versch in het geheugen, nog zoo levend tegenwoordig voor mijnen geest, dat ik onmogelijk in staat ben de afkeer, die ik voor hem ontware, voorzigtig genoeg te verbergen, indien gij het goed vond, wenschte ik hem dit oogenblik te mogen ontwijken.

OGIER.

Dezen wensch kan ik u niet toestaan. Zoude hij niet terstond argwaan voeden, dat ik u mijn geheim ontdekt had, dus spoed u dadelijk bij hem, deel hem vrijmoedig het besluit mede, dat ik genomen heb: beklaag er u over: bid hem dat hij er mij van te rug brenge, zoo bedriegt men den listigen, door list!

BALDUIN.

Ik wil 'het beproeven, doch wanneer hij mij durfde beleedigen, Vader! wie weet dan. . .

B 3

OGIER.

OGIER. (*Met kracht.*)

Heb ik u geen zelfbeheersching geleerd?

BALDUIN (*Getroffen.*)

Vergeving, mijn Vader! ik zal mij zelf beheerschen; maar bij uwe liefde bezweer ik u, laat mij niet lang met hem alleen! ik moet immers toch in hem nog altoos de Zoon van den grooten Monarch vereeren en vreezen.

OGIER. (*Bewogen.*)

Ga, mijn Zoon! ik ben spoedig bij u. (*Balduin vertrekt.*)

ZEVENDE TOONEEL.

HERTOG NAMO, OGIER.

HERTOG NAMO. (*Reikt Ogier de hand.*)

Met welk eene verrukking hoop ik u eerlang, onder het vreugde-gejuich des ganschen legers, als overwinnaar aan mijn hart te drukken!

OGIER. (*Met nadruk.*)

Geloofst gij het ook vriend?

HERTOG NAMO.

Natuurlijk, men gelooft het allereerste, dat, waar men vurig naar verlangt, en gij zijt immers mijn dappere Ogier!

OGIER.

Doch wanneer ik valle, Namol mag ik hoopen dat mijn Balduin alsdan in u den trouwen leidsman

man zoo wedervinden zal , gelijk ik eens in u den waren Vriend en tevens den magigen beschermmer vond?

HERTOG NAMO.

De hemel, welke u zoo dikwijls spaarde, zal u heden, (O, vertrouw geheel op Hem, mijn Ogier!) niet ten proof uws vijands laten, mijn hart voorspelt mij, dat gij zult zegevieren; doch ware het uw noodlot, moest dit pad, het pad naar uw graf zijn, dan, verlaat er u op: uw Balduin zal daarom geen verstootene wees zijn, in mij zal hij, zoo lang ik leve, zijnen liefderijken Vader wedergevonden hebben.

OGIER.

Gij giet vertroostende balsem in mijn hart Ga nu Vriend! de oogenblikken zijn kostbaar, deel den Monarch mijn verlangen mede, zeg hem dat ik er trotsch op ben, mijn leven op zulk een prijs door hem geschat te zien; dat het in mijne oogen alleen de hoogste waarde heeft, wanneer men hetzelfde voor zijnen Vorst in de waagschaal stellen durft.

HERTOG NAMO.

Het is geen vrees, die hem uw besluit om heden den tweestrijd zelf te beslissen, doet afkeuren; neen, maar zijn pligt, de welvaart des Rijks, de zorg om uw dierbaar leven niet in gevaar te stellen, gebieden hem zulks. Dus ziet gij nog eenen weg open, om u met eere uit dezen strijd te wikkelen, dan spreek.

OGIER.

Het is te laat, — veel te ver is het met ons

gekomen! En nog kunnen wij ons zeer gelukkig rekenen dat Brujer ons den tweestrijd aanbod, en slechts dan, wanneer hij daarin zegeviere, de overgave der stad begeert: vooral in een tijdstip, dat hij zonder vooraf zijn leven te wagen, slechts behoefde te willen, en de stad, het leger, ja wij allen waren zijn gewisfe buit.

HERTOG NAMO

Zijn hoogmoed is mede in het spel gekomen. Aan zijn zwaard alleen, wil hij de overwinning, aan zijn zwaard alleen den val des ganschen rijks te danken hebben.

OGIER, (*Met waardigheid.*)

Hij heeft de zege nog niet bevochten!

HERTOG NAMO.

En schandelijk zal hij zich bedrogen hebben! doch mijn Ogier weet dat hij roem draagt op reuzenkrachten!

OGIER.

Ja, maar ik weet ook dat reuzenkrachten zonder beleid zeer zwakke steunsels zijn. Nu vriend! de zon neigt ten ondergang, en Koning Brujer wacht op antwoord; onze vertraging kon hem van gedachten doen veranderen, dus ben ik niet bekommerd wegens zijne reuzenkrachten, maar voor de stad; hij heeft gedreigd dezelve stormenderhand in te nemen, zoo ons besluit met zonnen-ondergang hem niet bekend gemaakt zal zijn, en dan was onze val onvermijdelijk. Dus vriend, spoed u tot den Keizer! dat hij uur en plaats tot den strijd bepale. De zorg voor mij mag hij aan den hemel over-

la-

laten! de hemel be kroone tot heil des rijks mijnen arm! Zoo ik echter mogt vallen, (*Met aandoening*) dan vriend! liefderijk vader! zoo als gij beloofd hebt! dan troost onzen Keizer, en zeg hem: zoo hij wil, kan hij in Balduin, in mijnen dierbaren zoon, zijn eeuwig trouwen Ogier wedervinden.

A C H T S T E T O O N E E L.

ADEMIR, *doodsbleek en ademloos, na hem LEVAL, de vorigen.*

ADEMIR.

Spoed u, ongelukkig vader! uw zoon wenscht tot zijne laatste troost in uwe armen te sterven! Prins Karel heeft hem vermoord!

OGIER, (*Geheel buiten zich zelve.*)

Mensch! wat zegt gij. Prins Karel heeft mijn zoon vermoord!! (*Hij wil vliegend vertrekken.*)

LEVAL, (*Hem ontmoetende.*)

De arme jongeling, geen teeken van leven is er meer bij hem te bespeuren!

ADEMIR.

Reeds dood?

LEVAL.

Ontwifelbaar dood! (*Ontzettend zwijgen volgt hierop.*)

OGIER.

Nu vriend! Nu kan de jongeling den liefderijken

va-

vader geheel ontbeeren! Een gruwzaam noodlot heeft op eens voor altijd voor hem gezorgd! — voor mij zal het ook oogenblikkelijk . . .

HERTOG NAMO.

Gij denkt

OGIER.

Dat een laffe sluikmoorder hem omgebragt heeft, en dat ik vader ben.

HERTOG NAMO.

Ongelukkig vader! roep uw denkvermogen te hulp! Gij loopt uwen wisten dood te gemoet!

OGIER.

Ik wil het lijk van mijnen zoon beschouwen; daar zal ik troost vinden! dit zal mijn raadgever zijn!

HERTOG NAMO.

Almagtige God! wat zal hier van worden! (Ogier en Admir vertrekken door de eene, Hertog Namó en Leval door de andere deur.)

Einde des eersten Bedrijfs.

 T W E E D E B E D R I J F .

E E R S T E T O O N E E L .

(Op den achtergrond des Tooneels ziet men het leger der Saracenen; de Colissen vormen twee reijen Veldtenten voor de Stad. Bij het op-
halen van het gordijn ziet men Brujer, met zijn gevolg voor zijne tent, te paard, de troepen met stormtuig gewapend, defileren voor hem, onder krijgsmuzijk; zij scharen zich om hem heen en de Muzijk zwijgt.)

BRUJER. (Zijn volk overziende.)

Op! rustig op, ten storm, wakkere Saracenen! de Godin der overwinning roept u tot nieuwen roem! — Uit ware grootmoedigheid, die echter vergeefsch was, sloeg ik den Franken eenen tweestrijd voor, hun Koning, die zulk een voorslag niet op prijs weet te schatten, en wel ziet dat geen zijner krijgslieden het wagen durft met mij alleen in het strijdperk te treden, denkt zich reeds een listig plan uit, wil tijd winnen, schuift het uur der beslissing immer wijder weg, tot hij het net waar-
me-

mede hij ons gaarne vangen zoude, gereed heeft, om ons, het lot dat wij hem toegedacht hebben, zelf te doen ondergaan; dus op, ten storm! laat ons hem in zijn doelwit voorkomen! zijn euvelmoed voorbeeldeloos streng straffen, en daar hij niet als held, op het bed van eer wist te sterven, zoo valle hij als een lafaard onder de neergestomde ruïne welke morgen zijn trotsche stad begraven! — Toch smart het mij, dat alle mijne helden nog de gevaren van dezen strijd met mij deelen moeten, en hoe gewis de zege ook ons zij, zoo wordt die te duur gekocht, indien ze ook slechts het leven van één mijner dapperen zoude moeten kosten. Zoo er nog een enkele onder u mogt zijn die voor zijn leven vreesde.

ALLEN.

Niemand!

BRUJER.

Zoo rust u toe! Voorwaards ten storm! (*De muziek begint terstond, en zwijgt even schielijk zodra Ali verschijnt.*)

TWEEDE TOONEEL.

ALI, *de vorigen.*

Mijn Koning! geheel Toulouze is in een woedend oproer! hier ziet men een zaamgeruide dreigende menigte volks. Daar verlaten de wachten hunne posten, en geen geweld is in staat hun tot

ge-

gehoorzaamheid te dwingen, luid schreeuwend roepen Burgers, vrouwen en soldaten: „sterve den moor- „denaar!” wien zij meenen, weet ik niet; te vergeefsch poogde ik de oorzaak van die volkswoede uit te vorschen; elk zweeg onwillig; tot ik eindelijk genoodzaakt werd, op hoog bevel de stad te verlaten!

BRUJER.

Op, mijne dapperen! vliegt ten storm! weldra is het uur waarop ik antwoord eischte, verstreken; de avondchemering sluijert reeds het aardrijk, wij zullen ons de stille schaduwe van den nacht te nutte maken. Nog voor de eerste morgen-stralen van den volgenden dageraad bestemmen wij des vijands wrevelmoed: doen hem zelf in de strikken vallen welke hij ons zoekt te spreiden; welaan ten storm!

ALLEN.

Ten storm!

BRUJER.

Laat ons de trotsche muren stout berennen! en van het uur af aan, dat gij zegevierend binnen rukt, zij u, ten loon uwer doorgestane gevaren, drie dagen plundering naar welgevallen door de gansche stad geoorloofd! Wie mij Ogier den Cimber gevangen levert zal ik Koninklijk beloonen!

ALLEN.

Leve onze dappere Koning! Op, ten storm!
(Allen marcheren in die orde, waarin zij opgekomen zijn, af. Brujer met zijn gevolg aan het hoofd, krijgsmuzijk.)

DER.

DERDE TOONEEL.

(Kamer met een Alcove. Balduinus lijk ligt op een Sopha, in de Alcove, en blijft tot den behoorlijken tijd door twee voorhangfels geheel onzichtbaar; om het lijk staan vier bedienden met brandende kaarsen in de handen; Ogier zit bij het lijk; twee bedienden staan in de Alcove gereed, om de voorhangfels open te schuiven, voor de uitkomst van Ogier. Intusschen treden binnen:

HERTOG NAMO en ADEMIR.

(Zij spreken gedurig zeer zacht.)

ADEMIR.

Alles zwijgt! dit schijnt nog het oogenblik der rust, hoe fiddor ik voor het toekomende. Alles is stil; zoo zwijgt in bange verwachting de ontzette natuur, wanneer opeengepakte wolken het lucht-ruim vervullen en de aarde met storm en onweër bedreigen.

HERTOG NAMO.

Heeft Ogier wezenlijk reeds den houtmijt voor het lijk zijnes zoons in gereedheid doen brengen?

ADEMIR.

Even zoo als hij die voor het lijk zijner Gade oogenblikkelijk na haren dood vervaardigen liet. In
zijn

zijn vaderstad, zegt Ogier, kan ieder het overschot zijner geliefde vrienden veilig aan de moederlijke aarde toevertrouwen. In een vreemd land is mij de houtmijt verkieslijker, en met regt, want de urne, welke de dierbare asche des geliefden bevat, heeft meerder waarde voor het hart dan de Grafnaalden die men op vreemden bodem dikwijls met zoo veel oogverblindende glans en pracht opgerigt ziet.

HERTOG NAMO.

Waar is Ogier, en wat doet hij?

ADEMIR.

Hij zit nog stom van smart, bij het lijk van zijn' zoon, zijne bedaardheid is vreesfelijk!

HERTOG NAMO.

Deze breekt gewis weldra in woede los! Men zorge voor dezelve, op onzen vriend te letten. Heden volg mij naar onzen Monarch. Zeg hem vrijmoedig, gij waart ooggetuige, wat gij van Prins Karel gezien hebt.

ADEMIR.

Ik volg u, vernemen zal hij wat ik zag! hoe de moord geschiedde; hoe laaghartig, hoe schandelijk zich de Prins gedroeg; vernemen zal het onze Keizer, al moest ik zulks met mijn leven boeten!

HERTOG NAMO.

Welaan dan! volg mij! (*Beiden vertrekken.*)

VIER.

 VIERDE TOONEEL.

(Twee bedienden schuiven de voorhangfels van voor de Alcove weg, en nu eerst ziet men dat, waarvan in het vorige tooneel melding gemaakt is geworden; Ogier staat langzaam op, treedt buiten de Alcove, en zet zich op eene stoel neder, die in de kamer, aan de zijde van de deur staat, na eene korte pauze.)

OGIER. (Met moeite sprekende.)

Nog weigeren mijne verstijfde lippen mij de klaagtoon! Nog weigert mijn oog mij den weldadigen vloed der tranen! en dit hart tot marmer verstijfd, is nauwelijks bekwaam, de diepe wonde mij door den moorder geslagen, te gevoelen! het ligt gevoelloos als dit lijkt! dat mij nog zoo kort geleden aan het kloppend harte lag! (Sterker.) En gij, mijn arm! zult gij mij, wanneer ik den moorder wil nedervellen, ook dezen dienst, ook die kracht wreedaardig weigeren. (Bessissend.) Neen dit zult gij niet! (Opstaande.) Voort, voort! nu van hier! — Slechts nog een laatst afscheid op zijne lippen gedrukt! ô dat haar huivering wekkend doodsbleek (Immer sterker) mijne schier vervlogene krachten opwekke! mijn hart tot een fellen wraakgloed ontsteke! (Hij gaat in de Alcove, omarmt Balduins
lijk.

lijk, en komt dan met een vasten mannelijken tred terug; werpt nog een laatste blik op het lijk, en zegt:) Vaarwel, [mijn zoon! (Bij het afsteden ontmoet hij.)

V I J F D E T O O N E E L .

MATHILDE, *de vorigen.*

MATHILDE.

Waar ligt mijn Bruidegom?

OGIER, (*Neemt Mathilde bij de hand en houdt haar op zekeren afstand terug, zoo dat zij het lijk niet zien kan, zegt voorts met diepgevoelde smart:)*

Ook gij hier Mathilde! Wilt gij dit lijdend hart nog dieper wonden! (*Het lijk toonende.*) Zie daar ligt hij! het brandt om hem heen, Mathilde; doch het is niet Hymens fakkel!

MATHILDE. (*Zij rukt zich van Ogier los, stort in de Alcove en werpt zich met kracht op het lijk.*)

O mijn Balduin!

OGIER. (*Ziet zeer lang op dit schouwspel neer, vervolgens.*)

Ongelukkige geliefde! zoo mag dit laatst vaarwel ook uw laatste troost zijn. (*Tot de bedtenden.*)

En nu mijn getrouwe knapen, voort met dit lijk!

verbrandt het terstond, verzamelt zorgvuldig de asfche en brengt die mij. (*De bedienden schuiven de voorhangfels dicht, zoo dat men niets meer gewaar wordt van het geen in de Alcove geschiedt — na eene korte pause.*) Dezelfde geliefde Urne, welke nog de dierbare asfche van mijn vermoorde gade bevat, besluit ook de asfche van mijnen dierbaren zoon! van een jongeling die zoo zeer uwe liefde waardig was. Mijne asfche zal er spoedig mede vereenigd worden. — Ach! zij is immers de verblijfplaats der onschuld! en durf ik slechts hopen, heden nog schuldeloos te blijven, als deze reine zielen, daar een lasten sluikmoorder mij met geweld tot wraak dwingt! — Onmenscht! was het u nog niet genoeg, mij een gade, het beeld der hemelsche onschuld ontroofd te hebben! Moest gij mij ook nog mijnen zoon, waar mijn gansche ziel aan hing, het eenigste dat mij overbleef, ter nedervellen! Moest gij mij dwingen, dat ik met uwe bloedschuld beladen, de zoete hoop, om bij de asfche eener trouwe gade, eens veelbelovenden deugdzaamen zoons in deze urne vreedzaam te rusten, moet opgeven! (*Met kracht.*) of waant gij welligt dat ik ook uit liefde voor hem dien gij vermoord hebt, u elke schanddaad vergeven zoude? gelijk ik uit liefde voor mijne onschatbare gade, u haren dood vergaf? (*met klimmende woede.*) Neen! hoop zulks niet verrader! dit zwaard zal u het eerloos hart doorboren ongestraft kan en zal de moorder van mijnen Balduin niet blijven! Wat bekommer ik mij, waar
 mijne

mijne asfche rust! — (*Hij trekt in vertwijfeling zijn zwaard, en zegt op eenen vreesfelijken toon:*)
 Al zoude het ook in den afgrond zijn! (*Hij vertrekt snel.*)

Z E S D E T O O N E E L .

(*Kamer in 's Keizers Paleis.*)

KAREL DE GROOTE, HERTOG NAMO,
 ADEMIR EN LEVAL.

KAREL DE GROOTE.

Doch toen de euveldaad voorviel, zeg mij, was er iemand anders tegenwoordig?

ADEMIR.

Niemand dan ik mijn Vorst!

KAREL DE GROOTE.

En Leval?

LEVAL.

Ik kwam toen de moord gefchied was: Balduin lag nog te zieltogen!

KAREL DE GROOTE.

En waarlijk, zoo als gij den Hertog gezegd hebt, de jongeling viel onfchuldig?

ADEMIR.

Ja, mijn Vorst! de jongeling viel onfchuldig!

KAREL DE GROOTE.

En Prins Karel zegt gij?

C 2

ADE-

ADEMIR.

Vol ongeduld, ik wist zelfs niet waarom, wachte Prins Karel langen tijd op Ogiers zoon, hij zeide mij herhaalde keeren: „ga, Admir, doe oogenblikkelijk Balduin weten, dat ik hem hier verwacht; doch laat het maar blijven, hij zal wel dadelijk komen,” herhaalde hij dan weder, was hoogst misnoegd, dikwijls zag ik hem door lang wachten vertoornd, in het aangezicht gloeijen. — Vergeef mij mijn Vorst! dat ik dit zoo omstandig en vrijmoedig verhaale! ik zag hem gloeijen even als de verrader gloeit, wanneer hem de vrees bekruipt, dat zijn eerloos plan welligt zou kunnen vrijdeld worden. Ik hoorde hem afgebroken woorden mompelen! dreigen en vloeken! Als nu eindelijk de jongeling verschijnt, peinzend en treurig hem nadert, roept hem de Prins met gedwongene vreugde toe: de zege is ons, vriend! en zoo uw Vader er zich niet tegen verzet, zijt gij de Held aan wien de bange stad heden hare redding zal te danken hebben.

KAREL DE GROOTEN.

En Ogiers zoon, wat gaf hij ten antwoord?

ADEMIR.

Ik betuige u mijnen opregten dank, edele Prins! voor zulk een verhevene gunst! doch de eer door u mij toegedacht, zal ik niet mogen deelachtig worden, mijn vader verzet er zich tegen, en zoo uwe hoogheid hem tot geen andere gedachten kan brengen, dan (*hij verhaalt met toenemend vuur*) wat! waarom! vroeg hem de Prins woedend;

dend; hoe! zoude ik mij van het gansche hof, van den grooten raad, dien ik bewogen heb deze glorieijken loopbaan voor u open te stellen bespot moeten zien! zoude ik dulden, dat zich de lafaard heden onder den schijn van een listigen tegenstand zijns vaders verborg? Neen! sterf, ellendige! riep hij, trok den dolk, en stiet den ongelukkigen jongeling plotselijk ter neder!

KAREL DE GROOTE. (*Met gesmoorde stemme.*)

Moordenaar!

ADEMIR.

Terstond riep ik om hulp. Leval, en vervolgens eenige bedienden van Ogier kwamen toegeschoten; doch vruchteloos, Balduin lag reeds levenloos, op den grond uitgestrekt! slechts een oogenblik staan wij besnit- en radeloos daar: werpen nu een toornigen blik op den moorder, dan een medelijdenden op het onschuldig offer, als eindelijk de toorn in ons levendig werd, en de Prins zulks bemerkte, verwijderde hij zich met Leval en voorkwam door zijn vlugt de vreesfelijke gevolgen onzer verontwaardiging. De bedienden blijven nuttelooze hulp bieden aan het lijk, en ik vliege om zijnen vader te zoeken. Nu kan de Hertog u mijn Vorst zeggen, hoe en waar ik Ogier vond.

KAREL DE GROOTE.

Gefrouwe Namol! welk een harttreffende slag!

NAMO.

De zwaarste die het vijandig noodlot ons in dit tijdstip ooit toebrengen kon! slechts een enkel punt bleef ons nog tot redding open, en dit is ons nu door des Prinsfen euveldaad geheel afgesloten: door hem, wien Toulouze thans voor alles na aan het harte moest leggen; door Prins Karel, wien slechts de gedachte aan het gevaar, waarmede het rijk, waarmede hij zelf bedreigd werd, eene dringende beweegrede had moeten zijn, om eerder met toevendheid zeer veel te verdragen, dan tegen den zoon van den edelen Ogier den dolk te trekken.

KAREL DE GROOTE.

Houdt gij den Prins dus wezenlijk voor zoo schuldig?

HERTOG NAMO.

Volstrekt! zonder eenigen twijfel. Ga zelf bedaard alles in uwe gedachten na; poog hem uit te vorschen, vraag wat hem tot dezen moord bewegen kon, en gij zult u zelve overtuigen.

KAREL DE GROOTE.

Dan heeft mijne Vaderliefde afgedaan! Zij spreke niet meer in dit hart voor hem! daar hij zich aan zulke euveldadeu schuldig maakte. — Men doe onderzoek! men ondervrage hem terstond! en kan hij zich niet met nadruk verdedigen, dan moge hij even als andere misdadigen, de strengheid der wetten gevoelen! Ga dus, Leval! en laat den Prins oogenblikkelijk voor mijnen troon verschijnen.

ZE-

Z E V E N D E T O O N E E L .

(Prins KAREL door OGIER vervolgd, de Vorigen.)

PRINS KAREL. (Zich achter zijn Vader
verbergende.)

Hulp! hulp! mijn Vader!

OGIER. (Den Prins met ontbloten degen
vervolgende.)

Verdedig u, moorder!

KAREL DE GROOTE. (Zich voor zijnen Zoon
plaatsende, Ogier, Namó, Ademir en
Leval hem te rug houdende.)

Ogier!

OGIER. (Op den Prins aandringende.)

Verrader! uw laatste oogenblik is daar!

KAREL DE GROOTE.

Wacht!! (De Wacht verschijnt en vormt een
kring om den Keizer. Ogier, welke de onmogelijk-
heid beseft zijn voornemen ten uitvoer te brengen,
valt in een soort van magteloosheid. Namó maakt
van dezen toestand gebruik, om hem zachtkens weg
te leiden, met de woorden:) Vriend! wat wilt gij?
(Ademir volgt den Hertog.)

LEVAL (Blijft bij den Keizer. De Wacht vormt
nu een halven cirkel tegen het parterre; men ziet
Prins Karel knielend voor zijnen Vader, die hem,

na een kort nadenken opheft, vervolgens diep getroffen teemoet voert:) Onwaardiget wie kan de stappen berekenen, waar uwe euveldaad mij heden nog toe brengen kan!

KAREL DE GROOTE. (Gaaf door dezelfde deur weg, welke Prins Karel en Ogier zijn ingekomen. De Wacht trekt op haar post te rug. Door denzelfden uitgang zijn Ogier, Namon en Admir vertrakken.)

Einde des tweeden Bedrijfs.

 D E R D E B E D R I J F .

E E R S T E T O O N E E L .

(Kamer van Prins KAREL. Twee brandende kaar-
sen staan op een tafel.)

PRINS KAREL, WINDHAM, VAN HALDEN.

WINDHAM.

Frischen moed gevat, mijn Prins! nog één stap,
en alle uwe vijanden storten als van den donder
getroffen, in het stof.

PRINS KAREL.

Kunt gij mij onder alle mijne vrienden er één
noemen, die moeds genoeg bezit, om dezen stap
te wagen.

WINDHAM.

Zeer zekert! Abreville is u nog trouw geble-
ven, en zijn moed tot onderneming is u volkom-
men bekend.

PRINS KAREL.

Ik twijfel zeer of hij zich tegen Ogier zal
durven wagen.

WINDHAM.

Wie zich, zoo als Abreville om een eerpost te verkrijgen, zoo ligt tot gifbrenger liet gebruiken, zat zeker, nu zijne misdaad ontdekt is, en hij die voor zijn gansche leven in een kerker boeten moet, voor het verkrijgen zijner vrijheid met vreugde zijn laatste droppel bloeds veil hebben.

VAN HALDEN.

En deze zij de eenigste belooning niet, welke hem toegezegd moet worden. Gij belooft hem onbepaald de eerste post in het geheele koninkrijk.

PRINS KAREL.

Al zoude hij zich door de hoop op zoo iets laten verblinden, dan nog kan hij mij in dit geval niet van dienst zijn; tot een stap, waartoe Abreville zou berekend zijn, wordt rijp overleg en tijd vereischt, daar mij nauwelijks oogenblikken overschieten, om aan de redding der stad te denken.

VAN HALDEN.

Toulouze is niet meer te redden! Ook is dit verlies een groote winst, een wezenlijk geluk voor u; de vanen der Saraceenen zullen niet lang op hare torens wapperen, of de stad wordt u weder afgestaan, ware zij in tegendeel heden door het zwaard van Ogier verlost geworden, dan was de stad voor eeuwig voor u verloren geweest.

WINDHAM.

En wat nog meerder te duchten is . . .

PRINS KAREL.

Wel nu, wat?

WIND-

WINDHAM.

Dat de Cimber eerst Toulouze, vervolgens het geheele rijk u met geweld ontrooven zal.

VAN HALDEN.

Zoo dra uw Vader maar eerst overleden is.

PRINS KAREL.

Ik ben verloren, dit gevoel ik; doch wat zal ik doen?

VAN HALDEN.

Zorg dat de tweestrijd geen voortgang hebbet hier aan; ligt u alles gelegen. Laat eerder de stad ten prooi des vijands, ten prooi der vernieling zelfs worden, dan dat de tweestrijd tot stand come! Zoo dra Ogier op de kampplaats verschijnt... of kent gij de geestdrift des ganschen legers voor hem nog niet?

PRINS KAREL.

Gelooft gij dan in ernst, dat Ogier heden nog met Brujer zou willen strijden?

WINDHAM.

Ik geloof zelfs dat dit thans zijn eerste, grootste en vurigste wensch is!

PRINS KAREL.

Waarom toch?

WINDHAM.

Alleen daarom, mijn goede Prins! wijl dit voor hem de schoonste gelegenheid is, zoo hij tot uw ongeluk de zege bevocht, om zijner geliefde Gade — zijnes dierbaren Zoons moord, eenen wissel en gedachten wraak verschaffen! dus handen aan 't werk

werk, mijn Prins! er blijft nu geene keuze, geen bedenken meer over.

PRINS KAREL. (*Met een vast besluit.*)

Ik wil na Abreville! volg mij, Windham! wij moeten nog nader hierover spreken. En gij Vriend, gij doorziet intusschen de gedachten van Ogier. (*Allen vertrekken.*)

TWEEDE TOONEEL.

(*Diepe gevangenis. In de eene hoek hangt eene brandende lamp: in de andere zit Abreville op eene tafel leunende. Een lange zware keten sluit hem den regter voet aan de sinke hand vast.*)

ABREVILLE.

Reeds voor de vijfde maal heeft de zonne-God met zijne gouden stralen de jonge bloeiende Mei begroet; welke thans weder, en heuvels en dalen en beemden en velden en akkers, met duizendvoudige vreugde bezielt! Ten vijfde male reeds weergalmt op nieuw, uit de schaduwrijke dalen in zachtsmeltende melodien het verrukkend lied des nachtegaals. — Ook zoo lang krast en wederkrast, voor mij, enkel het ondragelijk rammelen der ketens, die met elke schrede zwaarder drukken, met iedere ademhaling mijn hart meer en meer beklemmen!

mén! Mijn zonne is een zeldzaam verschijnsel, de donkere sluier, welke zij hierin werpt, zijn de lentebloemen, die mijn noodlot in het beeld des jammers op deze treurige wanden schildert! (*Hij merkt dat de deur der gevangenis geopend wordt*) Wat mag dit beteekenen, het is nauwelijks middernacht, en reeds iemand in mijnen kerker!

D E R D E T O O N E E L.

(*Een Onder-opzichter der gevangenis opent de deur; La Roche treedt binnen. Abreville staat op en loopt hem te gemoet.*)

ABREVILLE.

Wat brengt gij mij, of liever wat voert u in dit uur herwaarts?

LA ROCHE.

Zeer mogelijk ziet ge mij heden voor de laatste maal hier. Uw noodlot ondergaat gewis spoedig verandering, of het verbetering zijn zal, mijn Vriend! hieraan twijfel ik zeer!

ABREVILLE.

Mogt dan de dood mijne boeijen nu maar slaken! zij zijn mij te zwaar, hun gewigt langer mede te slepen, gaat boven mijn vermogen.

LA ROCHE.

Uw toekomstig lot slingert op de baren van een

OB.

ongewisse zee. Wanneer de zon haren loop drie-
maal zal volbragt hebben, en niemand heeft u
voor dien tijd uit uwen kerker verlost, zijt gij
in de verschrikkelijkste onzekerheid.

ABREVILLE.

Zoude 'uwe verdere hulp, zoude de weldadige
hand, die mij tot heden zoo liefderijk ondersteunde,
van mij afgetrokken worden? spreek!

LA ROCHE.

Neen, wel verre van u in eenen hachelijken en
hopeloozen toestand aan u zelve over te laten,
poogt diezelfde hand edelmoedig het drukkend lot
dat u welligt boven het hoofd hangt, voor te komen.

ABREVILLE.

Vreest ge dan nog iets ergers voor mij?

LA ROCHE.

Met reden. De dag van gisteren was zoo vrucht-
baar in gewigtige gebeurtenissen. Er heerschte zulk
een verschrikkelijk misnoegen in het gansche Leger,
dat ware het uitgebarsten, dan... doch slij! het
is op doodstraffe verboden, van zoo iets te spre-
ken; evenwel, dit mag ik u vrij zeggen, dat
de Keizer, door nood gedrongen, besloten heeft,
nog heden met het aanbreken van den dag, zelve
de overgave van Toulouze den vijand voor te slaan.
Deze neemt dien voorslag gewis aan, en wordt
dus uw beheerscher; of hij u de vrijheid schenke,
in boeijen smachten, of van gebrek laten omkomen
zal, is eene vraag, die de tijd alleen kan oplossen.

ABRE-

ABREVILLE.

En zoo hij mij nu al in dezen kerker liet, zoo wreed echter zal hij mij niet behandelen, om te verbieden, dat iemand zich mijner aantrekke; mij hulp en troost toebrengt! — Wanneer ik als bediende van Hertog Namor verkleed, Ogier den gifdrank bragt, was het toch Prins Karel, die mij hiertoe verleid had. Gij weet het la Roche!

LA ROCHE.

Ik weet het, ook weet ik dat de Prins door vreemde raadslieden geleid werd, toen hij die schanddaad beging! vijandelijke list alleen deed den haat die hij bestendig tegen Ogier heeft, geboren worden, heeft die gekweekt, gevoed en aangezet, en wist hem zoo gevaarlijk voor den Prins, vooral zins uw vader hem tot opperbevelhebber over zijne legers verhief, af te schilderen, dat Prins Karel voorzeker niet rusten zal, voor hij den Cimber, of welligt de Cimber hem uit den weg geruimd heeft.

ABREVILLE.

Wat vreemde list toch gevaarlijk kan zijn!

LA ROCHE.

Den getrouwen Ogier, die onwankelbare steun des Koninkrijks, pogen zij den Keizer te ontrukken; pogen dit te doen door de hand van des Keizers zoon zelf, om dezen bij het volk, ja bij het gansche leger veracht en gehaat te maken.

ABREVILLE.

Met welk oogmerk toch?

LA ROCHE.

Om het rijk, door burgertwist beroerd, verdeeld, verzwakt, des te gemakkelijker te kunnen bevechten en vernietigen.

ABREVILLE.

En heeft de Keizer geen doorzigt hierin?

LA ROCHE.

Het schijnt des Hemels wil te zijn, dat hij van dit alles niets inziet, diens wil was het, dat geen zijner zonen hunnen vader in eenig opzigt gelijkt, en hij ze toch allen even zoo zeer bemind, als zij van hem in aard en neiging zeer onderscheiden zijn. — Ongelofelijk, volstrekt ongelofelijk is het voor hem, dat Prins Karel zoo verwaten, zoo blind en dwaas zoude zijn, om zijne vijanden tot zijn eigen val en ondergang zelf in de hand te werken.

ABREVILLE.

Doch die

LA ROCHE.

Ik zag dit alles reeds, toen ik nog onder des Keizers Vanen diende; doch laten wij hier afstapen, en terug keeren tot ons gesprek! Prins Karel dus heeft u verleid, ik weet en zie dat gij toch niet zoo geheel, zonder eenige bepaling strafbaar zijt, en als Brujer dit eens vernemen mogt, zoude zulks uw lot gewis niet harder doen worden; ik vreeze slechts voor u, vermits de wel-doener die u tot heden hulp verleende, Toulouze almede zal moeten verlaten.

ABRE-

ABREVILLE.

Wanneer hij de stad verlaat, dan sterf ik ongetwijfeld den hongerdood in dezen kerker.

LA ROCHE.

Ook uw weldoener vreest zulks, en daar hij het u niet aan tegenmiddelen wil laten ontbreken, zendt hij u deze beurs tot een geschenk: (*hij overreikt hem een beurs met geld.*)

ABREVILLE. (*De beurs aannemende.*)

Zoo veel medelijden had ik hem gewis niet toevertrouwd. — Daar ik u, mijn vriend, gelijk gij zoo even gezegd hebt, wel ligt niet weder zien zal, zoo laat mij toch in geene dwaling! Niet waar, het is immers Prins Karel welke mij deze beurs gezonden heeft.

LA ROCHE.

O Abreville! Hoe zeer dwaakt gij thans! doch waartoe nog langer te zwijgen? Neen, neen mijn vriend, het is de Cimber die u dit geld gezonden heeft.

ABREVILLE.

Ogier!!

LA ROCHE.

Ja, Ogier zelf, uw vijand, die wel verre van den moordenaar zijner aanbedene gade te willen straffen, niet alleen grootmoedig vergeet, dat Prins Karel de Moorder en gij zijn werktuig waardt; maar u op den duur nog blijft ondersteunen! op den duur al zijn vermogens aanwendt om uwe boeijen te slaken, en u ook gewis reeds uit dezen kerker

zoude bevrijd hebben, zonder de wederstand van Prins Karel.

ABREVILLE. (*Hevig ontroerd.*)

Hemel! hemel! Prins Karel verzet zich tegen mijne verlossing.

LA ROCHE.

Natuurlijk! Prins Karel wil de geheele schuld des misdrijs op u werpen: wat schoot hem dus anders over? maar het bleef daar niet bij. Om de gansche wereld van zijne onschuld krachtig te overtuigen, drong hij er sterk op aan, dat men u ter dood veroordeelde!

ABREVILLE. (*Stampvoetend.*)

Hel en verdoemenis!!

LA ROCHE.

Nog veel zwaarder misdrijf heeft de Prins weder begaan, en nog gruwelijker zal hij begaan, indien de Keizer zijne valsche vrienden niet weet te ontdekken en derzelver raadslagen weet te verijdelen: ik hoop zulks nog en wel spoedig; ten minste er wordt op zekere lieden een wakend oog gehouden, — doch, vriend, het is bijna middernacht; voor het tegenwoordige weet gij alles, vaarwel! de tijd roept mij elders heen. (*Hij vertrekt.*)

VIERDE TOONEEL.

ABREVILLE. (*Alleen.*)

Regtvaardige Hemel! hoe onmenschelijk heeft men mij toch bedrogen! Prins Karel, die mij ten minste moest trachten te beschermen, werpt mij in dezen kerker; en wil zelfs zijn zwaarte gruwelen in mijn bloed afwaschen. En Ogier, ó die edele! wiens regtvaardige wraak ik zoo geducht te vreezen had, reikt mij grootmoedig de liefderijke hand, en redt mij zelfs van den dood!! Ach, dat ik hem eenmaal de dankbaarheid, welke mijne geheele ziel doorgloeit, betoonen konde! (*Hij hoort de deur des kerkers openen.*) Wat mag dit nu weder zijn? wie komt reeds weder in mijne gevangenis?

VIJFDE TOONEEL.

PRINS KAREL, *de Vorige.*

(*Een onderopzigter der gevangenis opent de deur; Prins Karel treedt binnen, en sluit zelf de deur weder toe. Abreville beschouwt hem met afgrijzen en verwondering.*)

ABREVILLE.

Is het een droom, of wezenlijkheid? Prins Karel in mijnen kerker!

PRINS KAREL. (*Ontboeit Abreville en
snijt de ketens ver weg.*)

Zijt nu getroost, mijn vriend! eindelijk is het mij
toch gelukt uwe boeijen te verbreken.

ABREVILLE.

Welke verrasfing! ware ik slechts in staat de gunst,
die gij mij heden bewijst, te vergelden!

PRINS KAREL.

Wilt gij nu waarlijk dankbaar zijn? Is u dit ernst?
dan toonzulks aan den Keizer! hem moet gij uwe erkente-
nis bewijzen, want door hem zijn uwe boeijen geslaakt.

ABREVILLE.

Het leven, de vrije lucht die ik zal mogen in-
ademen, alles is zijn geschenk, en zoude ik nog
ondankbaar kunnen zijn? Neen, zoo dit leven mij-
nen Keizer van nut kan zijn, dan heeft uwe hoog-
heid over hetzelfde te beschikken.

PRINS KAREL.

Uw leven kan ook zijne zonen van nut zijn.

ABREVILLE.

Wien?

PRINS KAREL.

Mij.

ABREVILLE.

U, mijn Prins! en op welk eene wijze?

PRINS KAREL.

Tegen Ogier, die mij den dood gezworen heeft.

ABREVILLE.

Hoe ware dit mogelijk?

PRINS KAREL.

Sinds hij overtuigd is geworden dat ik het was, die hem door uwe hand vergif toereiken liet, speelt hij listig de grootmoedige, om mij daardoor des te wiser en geduchter te kunnen straffen! Hij hadt doorzigt genoeg, om te begrijpen, dat openlijke toorn, magtelooze woede was, en zijn wraak den tegel te willen vieren, gevaarlijk voor hem worden kon. Ook beken ik u gaarne, dat de last zijner grootmoedigheid mij geheel ter neder drukte! — Waar zich Ogier slechts vertoonde, was het mij onmogelijk een vrijen blik opwaards te slaan. Op aller aangezigten las ik, met verkropte spijt, hoogachting, liefde en toegenegenheid voor hem; haat, wrevel en verachting voor den ongelukkigen Prins Karel!

ABREVILLE.

Gij hadt toch al de schande des misdrijs geheel op uwen Abreville geworpen!

PRINS KAREL.

Opdat ik, vrij van schuld en schande, krachtadiger voor u werken konde.

ABREVILLE. (*Ter zijde.*)

Nu herkenne ik u, huichelaar!

PRINS KAREL.

Ik had vervolgens ook geen oogenblik rust. — Evenwel de tijd lenigde van langzamerhand mijne grieven en smart, en ik zoude nog weder rust gesmaakt hebben, zoo Balduin dezelve niet op nieuw geïstoord had.

ABREVILLE.

En waardoor kon toch die moeilige jongeling u op nieuw beleedigen?

PRINS KAREL.

Hij was afwezig, toen zijne moeder, tot mijn verdriet, aan de vergiftiging, voor Ogier bestemd, den dood dronk. Kort hierna, juist toen gij in de gevangenis werd gesmeten, zag Balduin zich tot dien aanzienlijken eerpost, welken ik u toegedacht had, en dien gij hadt moeten verkrijgen, verheven! Toen mij dit plan mislukte, liet ik terstond den nieuwen veldoverste naar Rome bij het Leger trekken, waar het zwaard des vijands hem, volgens mijne hoop, wel trefsen zoude. Hoe smartelijk, Abreville, zag ik mij hier weder in mijne verwachting te leur gesteld! als op Adelaarsvleugelen hief zich Balduin plotselijk opwaarts! verrijgde, in den eersten bloei der jeugd, daden, welke in den oorlog grijs geworden helden nauwelijks in staat waren met zwijgende verbazing en klemmende angst te bewonderen! daden, waarvan zij de mogelijkheid der onderneming niet beseffen konden!

ABREVILLE.

En deze waren?

PRINS KAREL.

Rome was gered!! Ogier, de gehate Ogier, schoon hij met een geducht leger derwaarts getrokken was, wilde zich geene de minste verdiensten van deze krijgsoperatie, geen' den geringsten lof voor
de

de redding van Rome toegezwaaid hebben! Hij zelf riep even zoo luid als het geheele leger: Balduin alleen was de verlosser van Rome! ó Abrevillet vorm u, zoo gij kunt, een denkbeeld van zijne trotsheid, eer en roem! . . . in 't kort, dezelve was mij onverdragelijk!

ABREVILLE.

Welke plaats heeft Balduin heden verworven?

PRINS KAREL.

Het graf!

ABREVILLE.

Hoe, is Balduin dood!

PRINS KAREL.

Door mijne hand!

ABREVILLE.

Waarom?

PRINS KAREL.

Voor het tegenwoordige niet verder! — dat nu Ogier mij deswegens w edend na het leven staat, zult gij ligtelijk begrijpen.

ABREVILLE.

Maar mijn Prins! wat moet ik doen?

PRINS KAREL. (*Toont hem een dolk.*)

Met dezen dolk, dezelfde welke het hart van zijnen zoon doorboorde, velt gij hem ter neder, opdat mijn eigen leven beveiligd zij;

ABREVILLE. (*Vat den dolk aan.*)

Hemel, Gij hoort heden mijn gebed!

PRINS KAREL.

Waar over peinst gij, Abreville?

ABREVILLE.

Ik moet toch over het hoe en waar en wanneer nadenken!

PRINS KAREL.

Over niets moet gij nadenken: ik zelf heb reeds alles voor u nagedacht! uw' getrouwen arm alleen heb ik maar noodig! — Wanneer uw hart nog den edelen wensch koestert, u in een oogenblik uit rwen kerker verlost te zien, en het volgende oogenblik, de schitterendste eerepost in het gansche koningrijk te verdienen, dan, volg mij! (*Hij gaat, in het denkbeeld dat Abreville volgt, tot aan het einde des Tooneels, deze ziende aarselen, blijft hij staan*) wat houdt u nog te rug?

ABREVILLE.

Vergeef mij, mijn Prins! ik vreeze, wanneer ik zoo blindeling uwe begeerte volvoeren zoude . . .

PRINS KAREL.

Stelt gij zoo weinig vertrouwen in mij?

ABREVILLE.

Ik heb u eenmaal al te blind vertrouwd, en daarvoor smachtte ik vijf jammerjaren in dezen kerker.

PRINS KAREL.

Maar heden is het geval van eenen anderen aard. Ik ben het niet, Abreville! dié uwen arm verlange: het is mijn Vader! en wanneer gij het bevel van uwen Keizer trouw vervult, wie zou het dan wagen durven, u misdadig te noemen? Ogier is reeds van al zijne waardigheden ontzet: heeft zich zoo dol vergrepen, dat hij het behoud zijns

levens alleen aan Hertog Namō te danken heeft. En toch zoude hij zijn misdrijf met zijn leven geboet hebben, wanneer de toestand, waarin het Rijk zich bevindt, niet zoo bedenkelijk geweest ware.

ABREVILLE.

Wat heeft Ogier misdreven?

PRINS KAREL.

Voor het aangezigt mijns Vaders, tot voor den voet des troons vervolgde hij mij! dáár zelfs wilde hij mij het zwaard in de borst stoten, en zou de daad gewis volbragt hebben, indien oogenblikkelijke hulp mij niet gered had! Kan en mag zulk een misdaad ongestraft blijven?

ABREVILLE.

Evenwel, mijn Prins! indien Ogier het leven verbeurd heeft, waarom veroordeelt, waarom straft de wet hem niet? En wat beweegt den Keizer van den gewonen weg der regten in dit geval af te gaan?

PRINS KAREL.

Ach, mijn getrouwe Abreville! hoe juist is uwe aanmerking, maar staat het aan mij, zijn vonnis uit te spreken? — De Monarch vreest, daar den Cimber van het gansche leger vereerd en aanbeden wordt, dat zijne veroordeeling het Rijk aan onvermijdelijk gevaar kon blootstellen, en daarom verlangt hij eenen getrouwen arm . . .

ABREVILLE.

Waardoor Ogier valle?

PRINS KAREL.

En rekest op den uwen!

ABREVILLE.

Het zij zoo!.... Derhalve, mijn Prins! zoodra een schriftelijk bevel, door den Keizer eigenhandig onderteekend, mij tot een waarborg ter hand gesteld worde, ben ik oogenblikkelijk bereid.

PRINS KAREL.

Waarvan de inhoud bevatten moet? . . .

ABREVILLE.

In weinige woorden, den wil van mijnen Vorst: „de koene Cimber wil dat Prins Karel, mijn Zoon, als een offer zijner woeste wraak sneuvele, mijn pligt als Vader gebiedt mij dit onheil voor te komen. Abreville weet op welk een wijze; en wat deze onderneemt, is mijn volstrekt bevel, dat niemand, op straffe des doods, zich verstoffe hem te wederstreven!”

PRINS KAREL.

Tot welk een einde kan dit geschrift u dienen?

ABREVILLE.

Om mij ten minste voor elk onvoorzien toeval te beveiligen. Of ik Ogier geheel alleen aantrefsen zal, is zeer onzeker, en waar ik hem ook ontmoete, wil ik hem nederstoten! Zoude nu niet elk zijner vrienden denken, dat eigen wraak mij hier toe aangedreven had? en terstond . . .

PRINS KAREL.

Maar dit kan, (*Een oogenblik nagedacht hebben-*
de) Doch volg mij, gij zult het hebben! (*Bei-*
den vertrekken.)

ZES-

Z E S D E T O O N N E E L.

(Een prachtig verlichte zaal in het Keizerlijk Paleis, waarin de groote Raad vergaderd is: op den achtergrond een troon, waarop Karel de Groote zit. Regis en links een rij zetels voor de grooten des Rijks. Hertog Nammo zit ter rechter zijde na aan den troon. De Secretaris aan een tafel, waarop schrijfbehoeften.)

KAREL DE GROOTE.

Daar onze stad niet kan verdedigd worden, en de omstandigheden zoo ongelukkig zamenloopen, moeten wij aan opofferingen denken. De hemel schijnt haren val besloten te hebben. Men geve haar den Saraceenen over, doch onder voorwaarde, dat zij van plundering bevrijd blijve, gelijk bedongen was, wanneer Koning Brujer in den tweestrijd zegevieren zoude. Heeft iemand van u, edele Ridderst, nog iets hierbij te voegen?

ALLEN.

Niets!

KAREL DE GROOTE.

Zal dus Toulouze morgen met het aanbreken van den dag den vijand overgegeven worden?

ALLEN.

Ja.

KA-

KAREL DE GROOTE. (*Reikt den Hertog een papier over.*)

Met dit geschrift eile de edele Hertog Namó terstond in het vijandelijk leger.

ZEVENDE TOONEEL.

LEVAL, *de vorigen.*

LEVAL.

Te wapen, mijn Keizer! te wapen! de Saraceenen, door ons hoogst verdacht stilzwijgen in hevigen toorn ontstoken, hebben zich met onbeschrijfelijke snelheid tot den storm uitgerust, en zijn reeds tot voor de stad genaderd!

KAREL DE GROOTE. (*Stijgt van den troon, trekt den degen, allen staan op, trekken insgelijks, en 'vormen een halven cirkel om den Keizer, die gansch bedaard tot Namó zegt:)*

Vlieg, Namó en poog dit onheil van mijn volk af te wenden. Breng, behalve Toulouze, zoo het zijn moet, nog grootere offers; zorg dat onze eer ongeschonden blijve.... spoed u, mijn getrouwe! (*Namó vertrekt.*)

KAREL DE GROOTE.

Zoo het zijn moet, mijne vrienden, en het gevaar ons dwingt de wapens aan te grijpen, dan be-

bemoedige ons de hoop op 's hemels zegen! Niemand uwer zal aarfelen, hiervan ben ik zeker; doch zweer vooraf met mij, indien wij heden de ondergang der stad niet voorkomen kunnen, dezelve zoo lang, zoo dapper te verdedigen, tot wij onder hare neergestorte muren ons graf vinden.

ALLEN.

Wij zweeren Toulouze tot onzen laatsten snik te verdedigen!

KAREL DE GROOTE.

Nu, volgt mij, mijne Vrienden!

Einde des derden Bezijs.

VIER.

VIERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

(Kamer van Prins KAREL.)

(Prins Karel zit in eene peinzende houding. Zoodra Abreville in officiers montering binnen treedt, reikt hij hem een beschreven papier over.)

PRINS KAREL.

Hier, vriend! hebt gij ingeolge uwebegeerte, het schriftelijk bevel! Bevlengel uwe voeten, want de Cimber maakt toebereidsels tot zijn vertrek. Hij reist nog heden, en reist gansch alleen. — Om de waakzaamheid des vijands te ontsnappen, moet hij eenzame ongebaande wegen kiezen; daar volgt gij hem onbemerkt op de hielcn; daar overvalt gij hem onverhoeds, stoot hem den dolk in 't hart, brengt mij vliegend de blijde boodschap van zijnen dood! en dan

ABRE-

ABREVILLE.

Mijn Prins! binnen weinige oogenblikken ziet gij mij, mijner waardig, weder voor u verschijnen.

PRINS KAREL.

Zie, ik verlaat mij geheel op uwe trouw!

ABREVILLE.

En ik mij geheel op de uwe. (*Hij ventrekt.*)

T W E E D E T O O N E E L.

PRINS KAREL. (*Alleen.*)

Reis maar! wat houdt u nog te rug, gehate Cimber! Eindelijk zal ik toch uw en trots vernederd zien! Reis maar, vermetele! Even buiten de stad, waar men uw voornemen reeds in tijds verraden heeft, wacht u de slavenketen der Saraceenen! — Of vervolg rustig den weg, waar langs gij redding zoekt; vervolg die, en gij vindt den dood! — Hoe klopt mij het hart zoo vrolijk? Zou het de nabijheid der vervulling zijn van dien wensch door mij zoo vurig, zoo lang gekoesterd? Het voorwerp van mijn haat zoo na aan den rand des afgronds! Elk oogenblik dreigende neer te storten! — En toch ben ik als een gejaagde; zoude het welligt de vrees zijn, dat ook ditmaal mijn plan verijdeld mogt worden? — Hoe! zoo mijn Vader eens ontdekke dat ik, om mij te wreken, het bevel geschreven en met zijnen naam onderreekend had! Kon ik

ik wel ooit vergeving van hem verwachten? Neen! zijne heilige strengheid, of liever zijne blindheid is mij maar al te wel bekend! Hij ziet volstrekt niet in, dat Ogiers roem juist sleigt naar evenredigheid dat zijne eigene glorie verduisterd wordt, en blijft hardnekkig weigeren het voorbeeld der Grieken na te volgen, welke Aristides uit Atheenen verbanden, alleen omdat hem de Burgers den regtvaardigen noemden. — Doch reis maar, Ogier! Toutouze zal u niet lang meer den eenigen, den onvergelykelijken noemen hooren. — Doch wanneer Abreville mij verraadde! wanneer mijn Vader in toorn... Ha! eer de Monarch mij straffe! eer mijn vijand zich tot mijnen troon verheffe! zal deze dolk mij van een gehaat leven en van schande tevens verlossen. (*Hij vertrekt.*)

DERDE TOONEEL.

(*Kamer als in 't vijfde Tooneel des eersten Be-
drijfs; doch in de thans geopende Nisfe
ziet men de Urne niet meer.*)

OGIER, MATHILDE, ADEMIR.

OGIER.

Nu, vriend, verhaal en stel mij gerust!

ADE-

ADEMIR.

Ingevolge uw bevel, heb ik voor Abreville reeds gezorgd. Verder, onder begunstiging van den donkeren nacht, de urne aan den bestemden oord begraven.

OGIER.

Dank, opregten vurigen dank, mijn Admir, Het dierbaar overschot van gade en zoon zijn dus voor goedwillige heiligchende handen in veiligheid. En niets houdt mij hier langer terug.

MATHILDE.

Mijn vader! zal ik mij dan hier in zulk een tijd van schrik en ontzettende angst, van de geheele wereld verlaten, zonder u blijven ophouden?

OGIER.

Mijne tegenwoordigheid, ongelukkig meisje! kan u volstrekt niets dan nadeel doen.

ADEMIR.

Vergeef mij Ogier! maar uw misnoegen verbergt gewis voor uw zelven, het gevaar dat u bedreigt, zoodra gij deze muren verlaat! En is het mij geoorloofd te vragen: wat toch noodzaakt u tot dezen stap? zoo de Monarch u in de eerste hitte des toorns, verboden heeft aan zijn hof te verschijnen, sloot zulks dan tevens het verbod in, om u hier in deze stad te blijven ophouden? En juist heden wilt gij vertrekken, daar ons de vijand zoo eng ingesloten houdt, dat het u volstrekt onmogelijk is hem te ontgaan. Ook is de Hertog reeds afgezonden met den bepaalden last, om Bru-

E

jer

jer, onder zekere voorwaarde, de overgave der stad aan te bieden: dus toef nog een' korten tijd, en gij kunt vrij en onverhinderd gaan, waarheen gij wilt.

OGIER.

De Keizer verwijderde mij plotselijk van zijn hof: ontnam mij alle mijne waardigheden en eere-teekenen, waarmede hij zelf mij eenmaal in betere dagen zoo plegtig versierde!! — Eereteekenen, (*Met edele waardigheid*) niet door lasse vleijerij verworven, of schandelijk afgebedeld; neen! zij waren de belooningen voor heldendaden! Karel de Grootte had ze mij, met eigen handen, op de borst en om den hals gehangen. Heden ontnam hij ze mij! hem zoude ik mijne vrijheid te danken hebben! hem zoude ik iets verplicht zijn! Neen, Admir! dit zwaard, waardoor ik waardigheden en eereteekenen verwierf, dit zwaard moet mij den weg, die na mijn Vaderland voert, nog heden banen. Zoo niet, mij met roem den dood gevent! Geen Saraceen, ook zijn Vorst niet, krijgt Ogier gevangen! Waar deze ten strijd verschijnt — waar hij het zwaard aangordt, moet hij sterven of overwinnen.

MATHILDE.

Kan de Monarch niet tot andere gedachten komen? U weder bij zich verlangen? U zijne gansche genegenheid en alle uwe waardigheden en eere-teekenen wederschenken?

OGIER.

Voor eeuwig heb ik hiervan afgezien! en op zij-
ne

ne genegenheid mag ik niet meer hopen! (*Tot beiden.*) En nu, laat ik mij tot mijne afreize gereed maken! welligt verlaat ik de stad niet vergeefs.

VIERDE TOONEEL.

HERTOG NAMO, *de vorigen.*

NAMO. (*Hij heeft de laatste woorden van Ogier gehoord.*)

Gij wilt ons verlaten vriend?

OGIER.

Dat wil ik; doch vooraf eene heilige pligt vervullen, eene hoogstbelangrijke ongelukkige aan uwen vriend aanbevelen, (*Tot Ademir*) niet waar, gij zorgt voor Mathilde?

ADEMIR.

Met goed en bloed,

OGIER.

Nu dan wacht mij in deze kamer, ik ben spoedig bij U. (*Mathilde en Ademir vertrekken.*)

VIJFDE TOONEEL.

HERTOG NAMO, OGIER.

NAMO.

Waarom toch verlaat gij ons, Ogier?

E 2

OGIER.

OGIER.

Ik moet! Mijn blijven verstrekt de stad of het rijk, of mijne vrienden of mij zelve voortaan van geen het allergeeringste nut.

NAMO.

Uwe vrienden zeer veel, het rijk, alles; en wat de stad betreft, zij hoopt en verwacht van uwe hand alleen nog hare redding!

OGIER.

Waart gij dan niet reeds afgezonden om den Saraceenschen Koning de overgave der Stad voor te slaan?

NAMO.

Ik heb dien voorslag werkelijk reeds gedaan; doch Brujer weigert dezelve, vermits wij op den bepaalden tijd geen stellig antwoord afgezonden hebben.

OGIER.

Maar nu, wat wil, wat verlangt hij eigenlijk nog meer?

NAMO.

Dat de Monarch zich met alle zijne Ridders en edelen gevangen geve, tot zoo lang dat hem de somme zal uitbetaald zijn, waarmede hij zijn geheel leger schadeloos wil stellen, voor het gemis der plondering, welke hij reeds vooraf aan zijne soldaten bij het veroveren van Toulouze had beloofd. Ook wil hij de hoeveelheid dezer som zelfs niet bepalen, dan nadat ons hof en de groote raad' zich gevangen zullen hebben gegeven.

OGIER.

OGIER. (*Verontwaardigd.*)

Gruwzame, schandelijke, ongehoorde voorwaarde!

NAMO.

Uw Keizer kan mij niet ontkomen, zegt hij, en wanneer de storm begonnen is, kan blijft er voor hem en voor zijne Ridders volstrekt geen redding meer te hopen.

OGIER.

De toestand der stad is ontwijfelbaar bedenkelijk! Evenwel kon Brujer zijn doel nog wel eens zien mislukken; maar is er geheel geen middel meer om hem te bevredigen?

NAMO.

Slechts één, dat hij zelf voorslaat.

OGIER.

En dat zoude zijn?

NAMO.

Een middel daar hij driftig naar verlangt. Mijne verontwaardiging wegens de lage, verachtelijke wijze waarop hij van ons leger sprak, deed het geboren worden; want in vol vertrouwen op mijnen Ogier, was ik het eigenlijk zelf, die hem dit middel aan de hand gaf.

OGIER.

Spreek duidelijker vriend! want ik versta u niet.

NAMO.

Brujer is nog bereid bij de eerste bepaalde voorwaarde te blijven, wanneer Ogier met hem den tweestrijd wagen durft! En onze Monarch zendt mij daarom tot u, met last u alle uwe waar-

digheden en eere teekenen weder te geven, u zijne Vorstelijke gunst zelfs aan te bieden, indien gij heden met Brujer den tweestrijd aanvaardt.

OGIER. (*Hoogst misnoegd.*)

Indien ik heden met Brujer den tweestrijd aanvaard! (*met nadruk en gevoel.*) heb ik dan nu in de oogen van uwen Keizer wezenlijk elke andere verdienste verlooren? (*Immer sterker.*) verblindt hem eene kwalijk geplaatste liefde voor zijnen onwaardigen Zoon dan zoo geheel en al, dat hij vergéten kan, hoe dikwijls mijn bloed voor hem en voor zijne glorie gevloeid heeft? herinnert hij zich dan maar alleen, dat ik in de hitte van een regtvaardigen toorn, zijnen troon beleedigde; en niet dat een dubbele moord hiertoe aanleiding had gegeven? (*Zachter*) Is dan een vader zóó schuldig, wanneer hij in tegenwoordigheid des Keizers, een oogenblik de gestrengte plicht aan zijnen Vorst verschuldigd, uit het oog verliest, een oogenblik zich zelf vergeten kan.

NAMO.

Bedenk toch, Ogier! de Vorst is ook vadert

OGIER. (*Bitter.*)

Door zijnen Zoon ben ik het reeds niet meer! (*Nadenkend*) Brujer wil dus Welaan, vriend Namot vindt de Keizer het rechtvaardig, dat ik met levensgevaar, zeer mogelijk wel met mijnen dood, mijne misdaad boeten zat; dan kan hij het ook niet anders dan regtvaardig vinden, zoo ik op de wel verdiende straffe van eenen dubbelen moordenaar met kracht en ernst aandringe.

N A M O.

Prins Karel zoude reeds zijn straf ondergaan hebben, wanneer gij zelf, in blinde woede, geen poging gedaan hadt, om, met eigen handen, eene vreeselijke wraak aan hem te nemen.

O G I E R.

Ook moet aan dit monster geen ander, dan ik, zijne handen slaan! de hand van Ogier moet hem straffen. Hoe, ben ik niet de gruwzaam beleedigde? en weet mijn vriend Namó niet, dat Ogier gewoon is met dit zwaard alleen beleedigingen te wreken.

N A M O.

Wat is nu eigenlijk uwe meening?

O G I E R.

Slechts onder voorwaarde den tweestrijd aan te nemen, gelijk uw Keizer mij heden onder voorwaarde weder tot zich roept.

N A M O.

En wat vordert gij in de eerste plaats?

O G I E R.

Oogenblikkelijk den kerker voor den Prins, als laste sluikmoorder, en als moorder van mijnen Zoon! Bij den tweestrijd vordere ik zijne tegenwoordigheid, en over hem volkomen magt vergunning, om, zoo ik zegevierend te rug keere, aan hem zoodanigen wraak te nemen, als ik zelf verkieze.

N A M O.

Gij vordert onmogelikheden!

E 4

O G I E R.

OGIER.

Onder geen andere voorwaarden bevecht ik Bruger!

NAMO.

Hoe, Ogier! kunt gij dulden dat de beste der Monarchen zich aan de Saraceenen gevangelijk zal overgeven!

OGIER.

Heeft hij zelf mij niet bevolen, hem en zijn hof te verlaten? ontfloeg hij zelf mij niet van alle mijne verbindtenissen en eeden? Was hij zelf het niet, die mij van zich afgestooten heeft?

NAMO.

Is hij zelf het niet, die u weder tot zich te rug roept?

OGIER.

Ja; maar onder voorwaarden! dus alleen onder voorwaarden keer ik weder.

NAMO.

Kunt gij begeeren dat de vader zelf zijnen eigen Zoon, als een offer uwer wraak, zal overgeven?

OGIER. (*In toorn.*)

Ik begeer en spreek alleen van den moordenaar, tegen wien de wetten reeds lang hadden behooren te spreken, wier onbetamelijk zwijgen hem in zijne spoorloosheden slijft, waardoor hij, stout, zonder schaamte, verwaten, zonder berouw, van de eene wandaad tot de andere voortgezweept wordt! den moorder alleen begeer ik, wiens dood, behalve dat hij dien reeds dubbel aan mij verdiend heeft,

heeft, mijne eigen veiligheid volstrekt vordert! — Zeg mij, Namol zal ik, wanneer ik op Brujer zegevieren moege, nog in gedurige vrees blijven voortleven? om eindelijk door gif of dolk, waarmede hij mijne dierbare Gade en Zoon ombragt, ook eenmaal zijn slagtoffer te worden!

NAMO.

Gij wijkt dus van uwe vorderingen niet?

O G I E R.

Volstrekt niet! vruchteloos poge mijn beste vriend! poge mij de gansche wereld hier van af te brengen! Mijn besluit is onveranderlijk!

NAMO.

Ten gevalle van uwen vriend Namol, en ter liefde van uwen Keizer, wilt gij uwe afreize toch wel uitstellen, tot ik weder gekeerd zal zijn?

O G I E R.

Tot heden avond, langer niet! En bij onze vriendschap bezweer ik u, mij te melden, of de Monarch slechts aarfelt; want de minste aarfeling is bij mij bepaalde weigering! en zonder de uitdrukkelijke toestemming van mijne voorwaarde, vecht ik niet!

NAMO.

Voor den avond ziet gij mij weder. (*Hij vertrekt.*)

O G I E R.

Ik wacht u!

ZESDE TOONEEL.

OGIER, *alleen.*

't Is of mij het hart verstaald is geworden! Maar wie ook ooit eenig gevoel van Vaderliefde in zijnen boezem ontwaar werd, wie ooit die hemelsche aandrift wist te beseffen en te eerbiedigen, zoude in staat zijn grooter offer van het hart eenes vaders te vorderen? Ach! mijn gansche leven is een aanschakeling van de zielverscheurendste, treffendste rampen! de eerste bloei mijner jeugd was nauwelijks ontloken, toen ik reeds het zwaard moest aangorden. — Ha, hoe de trotsche moedige jongeling daar staat! Hoe hem het heldenvuur uit de oogen schittert! Hoe de vertsaagde vijand voor zijnen arm beeft en vlugt, of zoo hij stand houdt en strijden durft, overwonnen wordt, en alleen tusschen ketens en dood te kiezen heeft! Heerlijk schoone dagen! hoe pijlsnel zijt gij vervlogen! hoe wreedaardig hebben gif en dolk mij gade en zoon van dit bloedend hart gescheurd! Hoe roofgierig heeft mij de tijd het vuur der oogen, de kracht mijner spieren ontnomen! Hoop, dochter der Godheid, verlaat mij thans niet! schenk kracht aan mijnen arm, om den opgeblazen Saraceen heden den laatsten, geduchten slag toe te brengen! en dan nog eenmaal kracht.... ó treffend, streelend denkbeeld, het welk alleen in staat zoude zijn, mij
den

den strijd te doen ondernemen! Indien het noodlot in dit gevaar mij de levensdraad niet afsnijdt, dan wensch ik nog eenmaal voor het laatst vernieuwde kracht in dezen arm, om aan den moorder mijnes dierbaren zoons den welverdienden straf te voltrekken! (*Nadenkend.*) Wanneer het noodlot nu mijnen wensch bekroont, mag ik er mij op verheugen? moet ik niet blozen op de gedachten dat de kracht mijner jeugd, gedurig met mijne begeerte naar roem, in even zulk een graad aanwiesch, alleen om door dit zwaard ellende, dood en vernieling te veroorzaken! doch waarom bloezen? Was die kracht mijner jeugd niet een geschenk der natuur? heeft niet de hemel zelf mijn zwaard gevoerd? evenwel wie verzekert mij hiervan! welligt vleije ik mij hiermede, enkel omdat bij mij elke strijd met zege bekroond werd, omdat mijn zwaard immer trof! maar heeft de dolk van Prins Karel ook niet getroffen? hoe veel slagtoffers heeft hij reeds doen vallen, en toch heeft de Hemel gewis zijn zwaard niet gevoerd! de Hemel liet slechts den moord geschieden! daar ik nu van deze waarheid overtuigd ben, waarom dorst ik dan zoo zeer naar wraak? waarom sleept mij die hartstogt zoo onweerstaanbaar mede? Ja ik gevoel het: Zij alleen voert mijten strijde! ô Hemel! nooit ontfond er voorheen zulk een wensch in mijne ziele! dat hij ook heden zwijgen moge? schenk kracht aan mijnen arm: en zoo de trotsche Saraceen vallen moet, dan valle hij alleen daarom, opdat het rijk in zijnen Keizer eenen

eenen nieuwen en onwankelbaren steun verkrijge!
 en niet opdat ik mij wraak verschaffe aan den
 rampzaligen die mij door den moord mijns dier-
 baren zoons eene wonde sloeg welke nog bloedt! —
 Ach hoe kookt mij het bloed! hoe brand op nieuw,
 bij de gedachten aan hem, het wraakvuur in mijne
 borst! en welk een stemme roept mij als uit den
 afgrond toe: Ha Ogier! strijd! zegevier! en stoot
 hem neder! (*Hij wil met drift voort, bij de Cou-
 lisse ontmoet hem Ademir.*)

ZEVENDE TOONEEL.

ADEMIR, OGIER.

ADEMIR. (*Overreikt Ogier
 een dolk.*)

Abreville zendt u dezen dolk.

OGIER.

Hoel wat! zendt Abreville mij dezen dolk,
 en waarom?

ADEMIR.

Hij heeft denzelven op het oogenblik van Prins
 Karel ontvangen om u te vermoorden!

OGIER. (*Neemt den dolk, beschouwt dien op-
 lettend, eene siddering grijpt hem aan;
 zijn stem is diep, gesmoord en bevende.*)

Ach hij is nog bebloed en dit is het bloed van mij-
 nen

nen Zoon! Weg! weg van hier, gij maakt mij krankzinnig! — doch neen; zijt welkom! het razend monster, dat u ten moordtuig bestemd heeft, zal u zien en.... sterven! (*Hij wil vertrekken en blijft peinzend staan.*) doch dit geschenk is een geschenk van het berouw, en zal ik dit bloed met bloed afwaschen? (*Korte pauze.*) Regtvaardige Hemel, geeft mij raad in dezen; de keuze is ontzettend zwaar voor een mensch, en ik ben toch ook slechts mensch. (*Hij vertrekt, Admir volgt.*)

ACHTSTE TOONEEL.

(*Keizerlijke Zaal.*)

KAREL DE GROOTE, HERTOG NAMO, LEVAL.

KAREL DE GROOTE.

Ik befesse maar al te duidelijk, in welk eenen toestand Prins Karel mij heden gebragt heeft; en dat zijn dood zeer mogelijk alleen in staat zij de bange Stad te redden. Ja Hertog, ik ben er zeker, volstrekt zeker van, dat hij strafbaar is, en al zoude dit hart van weedom breken, indien hij den dood verdiend heeft, zal hij sterven! evenwel zoo onmenschelijk wreed kan ik niet zijn, om hem aan de vreesfelijke wraak van Ogier over te leveren.

NA-

NAMO.

Laten we ons dan maar oogenblikkelijk gereed houden, om den storm des Saraceens weerstand te bieden, hij maakt reeds toebereidselen.

KAREL DE GROOTE.

Dat toch deze arm nog de krachten des jongelings bezat! ó hoe zoude Brujer welligt zijn doel misfen! doch de last der jaren drukt mij te zeer ter neder! en schoon wij heden de wapens aangorden, Toulouze's ondergang is maar al te gewis. — Dan Namó, kan ik mijnen zoon...

NAMO.

Mijn Keizer! zijt gij ook niet de Vader uwer onderdanen? deze zijn onschuldig, Karel integendeel is misdadig, ook heeft Ogier nog niet overwonnen; doch gesteld, dat hij, waar mijn hart vurig naar wenscht, zegevierend terug keere, heeft dan uw zoon van hem wel meer te vreezen, dan wij van den Saraceen te vreezen hebben, als wij ons aan hem gevangen overgeven. Zal Brujer ons niet zoo veel kwellingen en verdrietelikheden op den hals laden, dat wij den dood als eene'wezelijke genade kunnen beschouwen? daarom mijn Keizer, aarzel geen oogenblik! het aarselen stort ons allen in het verderf, en kan toch heden uwen zoon onmogelijk redden!

KAREL DE GROOTE.

Het zij dan zoo! Moest mij een hart van toorn ontgloed tot zulk een wreedaardig besluit dwingen! de vader verbleekt, beeft terug op de enkele gedach-

dachte! de Monarch moet voor de belangen van zijn volk denken en handelen. (*Nog besluiteloos.*)
 Volg mij Namó. (*Op het oogenblik dat hij vertrekken wil stort zich Abreville voor de voeten des Keizers.*)

NEG ENDE TOONEEL.

ABREVILLE, *de vorigen.*

ABREVILLE.

Laat mij aan uwe voeten!

KAREL DE GROOTE.

Wie zijt gij?

ABREVILLE.

Die Abreville, welke gij eens met regt tot eenen diepen kerker gedoemd hebt, om daar zijn wandaden, door tranen van berouw af te waschen

KAREL DE GROOTE.

Wie verbrak uwe kluisters?

ABREVILLE.

Prins Karel, uw Zoon!

KAREL DE GROOTE.

Prins Karel, mijn Zoon!.... Doch wie heeft u veroorloofd om zonder mijn bevelen hier te verschijnen?

ABRE-

ABREVILLE. (*Een geschrift vertoonende.*)

Alleen dit schriftelijk bevel, dat ik van Prins Karel ontvangen heb. Het was, wel is waar, vermetel genoeg van mij, dat ik het aanvaardde, dewijl ik niet voornemens was u tot deze daad mijnen arm te leenen; doch vertoorn u niet, mijn Keizer! de wensch alleen om vergeving van u af te smeeken, gaf mij den moed daartoe: ô, verwaardig u mij die genade te vergunnen! — En nu, de grootmoedige Ogier heeft mij alles vergeven! heeft zelfs bij uwe Majesteit om mijne bevrijding aangehouden! heeft mij weldadig in mijnen kerker de liefderijke hulp-hand toegereikt! zonder hem ware ik reeds ellendig van honger omgekoraent en vordert gij nu van mij, dat ik den edelen man, terbelooning zijner weldaden vermoorden zal! dan, mijn Keizer! hergeef mij mijne ketens: en ik geef u uw bevel te rug! (*Hij geeft den Keizer het geschrift.*)

KAREL DE GROOTE. (*Het geschrift aannemende.*)

Hoe, mijn bevel! (*Na gelezen te hebben*) Almagtige! wat zie, wat lees ik daar! Mijn Zoon heeft dit bevel durven schrijven, en zelfs met mijnen naam onderteekenen, (*Tot Leval*) men roepe Prins Karel hiër!

LEVAL.

Prins Karel nadert reeds, mijn Vorst!

T I E N D E T O O N E E L.

PRINS KAREL, *de Vorigen.*

(Prins Karel, Abreville aan de voeten des Keizers ziende, merkt dat hij verraden is. Hij blijft getroffen staan, en treedt op zijn Vaders bevel langzaam voorwaarts. Namó en Leval houden zich eenigzins op den achtergrond.)

KAREL DE GROOTE. (*Den Prins het geschrift vertoonende.*)

Treed nader! en zeg mij wie dit blad geschreven, en met mijnen naam onderteeekend heeft? wie Abreville uit zijnen kerker heeft gelaten? antwoord mij kort, opregt en naar waarheid! — Gij zwijgt! — Kunt gij u niet beter verdedigen! Wacht! (*De wacht verschijnt.*) Voert oogenblikkelijk den Prins in denzelfden kerker, waar Abreville lang in gezeten heeft; dan zult gij van Ogier die straffe ontvangen, welke gij verdiend hebt! — Ga nu tot Ogier, Namó! en zeg hem: dat mijn besluit genomen is; hij moge strijden, hij moge overwinnen, en dan (*Op Prins Karel wijzende*) aan dezen, zoodanige wraak nemen, als hem goeddunkt! Ja, dit veroorlove ik hem! en bij de

eer mijnes troons, zweer ik hem heilig woord te houden!

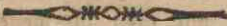
FRINS KAREL.

Vader!

KAREL DE GROOTE.

Wie, gelijk gij, zijn pligt als mensch, zijn pligt als Zoon zoo schandelijk durfde schenden, heeft geen vader meer! (*Tot Abreville*) Gij zijt vrij. (*Tot Namo*) Ga, Hertog! ga terstond in het vijandelijk leger, doe Koning Brujer op het allerpoedigst weten: dat morgen, met het opgaan der zonne, Ogier op de kampplaats verschijnen zal (*Hij gaat in zijn kabinet te rug. De overige vertrekken langs verschillende zijden.*)

Einde des vierden Bedrijfs.

 V I J F D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

(Gevangenis als in het eerste Tooneel des derden Bedrijfs.)

PRINS KAREL. (*Zit diep ter nedergeslagen, met het hoofd in de hand, op een tafel leunende.*)

Welk eene tegenstrijdigheid van schiikkelijke gedachten, die in de korte tijd-ruimte van eenen akelig bangen nacht, in mijne ziel rondwaren! Ik voele eene matheid in mij, gelijk de koortse die gevoelt, wanneer hij na de woede eener langdurige koorts-hitte doorgestaan te hebben, waarin hij door monsters verschrikt wordt, siddert, strijdt, in een diepen doodslaap verzinkt, maar die in een zachte sluimering overgaat, tot hij eindelijk, verlamd door al zijne leden, weder ontwaakt: even als deze suakt mijne tong naar eenen verkoelenden laafdrank ter verkwikking. Ach! de koortse vindt dan nog eens de hand, die hem met liefderijke

welwillendheid den vriendelijken Nectar aanbiedt? Maar wie zal mij dien uit medelijden schenken? De hemel? Ach! heb ik op dien wel ooit mijn vertrouwen gevestigd? mijn Vader! Is hij zelf het niet, die mij zoo onmenschelijk wreed in dezen kerker wierp? — Of zal hij, wiens Gade ik vergiftigd, wiens Zoon ik met eigen handen vermoord heb, mij den laafdrank weldadig toereiken? Zou ik hem van zijne hand, van de hand van Ogier wel eens ontvangen? — luister: (*Hij hoort in de verte eenen marsch blazen; zoodra dezelve ophoudt, vervolgt hij.*) Daar treedt hij, van het gansche leger plegtig begeleid, de kampplaats binnen! Daar trekt hij het zwaard vol ongeduld, en als zeker van zijnen triumpf! daar veldt hij koning Brujer ter neder! daar nadert hij de ongelukkige Prins Karel! en nu Ha! nu zal de gansche wereld weten, op welk eene wijze Ogier zich aan eenen moorder wreekt! (*Hij haalt eenen dolk ten voorschijn.*) Zoo kome gij mij ter hulpe, getrouw staal! en red mij van schandet! (*Hij heft den dolk opwaards om zich te doorstoten, verandert plotselijk van besluit, en vervolgt wijders met mannelijke gelatenheid.*) Doch, neent! zoo sterft de lafaard, die geen moeds genoeg heeft om de onheilen te verduren, die hem zijn wreed noodlot bestemd heeft! (*Als met zich zelf in strijd.*) Standvastig wil ik het droevig pad mijns levens geheel doorwandelen! de trotsche Cimeter moet zich heden over het hoogste geluk zijns levens verheugen kunnen! Met eigen handen het hart,

zij

zijnes dood-vijands voor het aangezicht der gansche wereld te doorboren! (*Bitter*) Immers zoo wil het mijn Vader! — Eene dwaasheid heb ik begaan, die ik mij zelf in eeuwigheid niet vergeve; als een laffe bloodaard vlugte ik voor het zwaard van Ogier! Verfoeijelijk denkbeeld! Trots had ik hem moeten bieden! Ter neder had ik hem moeten vellen, of onder zijn woedende slagen als een man bezwijken! Eene tweede dwaasheid drukt mij nog sterker ter neder, dat ik Ogier vruchteloos poogde te doen vallen! hier voor heb ik tuchtiging verdiend, en die wil ik kloekmoedig verduren! Weg met u, verachtelijk staal! (*Hij werpt den dolk weg.*)

T W E E D E T O O N E E L.

LA ROCHE, *Wachten*, PRINS KAREL.

LA ROCHE,

Mijn Prins, uw Vader verlangt met u te spreken!

PRINS KAREL.

Wel nu, dan voer mij bij hem! Ik volg u!

DERDE TOONEEL.

Ketzerlijke Zaal.

KAREL DE GROOTE, HERTOG NAMO.

KAREL DE GROOTE.

Waar toeft Prins Karel? Ik heb reeds bevel gegeven!

HERTOG NAMO.

Hij zal op het oogenblik voor u verschijnen.

KAREL DE GROOTE.

Ach, Namol kost gij in mijne ziel lezen, dierbare getrouwe vriend! kost gij den wreeden strijd zien, tuschen vaderliefde en vorstenpligt! met toegevendheid zoudt gij dan mijn ongeduld verdragen. Onophoudelijk roept mij de regtvaardigheid met luider stemme toe: „ straf den booswigt! doe hem de strengheid der wetten in volle kracht gevoelen!” — Maar dan, de stem der Natuur, die zoo zacht, en toch zoo doordringend, met onweerstaanbare kracht, tot op den bodem van het hart doordringend, roept: „ Karel is uw Zoon!”

HERTOG NAMO.

En dan wilt gij nog door den aanblik van uwen Zoon, uw bepaald besluit, uw gegeven vorstelijk woord doen wankelen! Gij hebt ondervonden wat het uw hart kostte, om zijn vonnis uit te spreken,

ken, op het oogenblik toen gij alleen in hem den schrikkelijken misdadiger beschouwdet.

KAREL DE GROOTE.

Dien moest ik waarlijk slechts alleen in hem beschouwen, wanneer ik aan den zoon gedacht had, zou het mij niet mogelijk geweest zijn, een oordeel uit te spreken, waar het nageslacht, niet dan met ontzetting aan denken zal, waar de verloopene eeuwen ons naauwelijks een voorbeeld van toonen kunnen!

HERTOG NAMO.

Sprak het Mantius niet uit? Heeft Brutus, met dien vasten moed, die alleen groote zielen eigen is, het vonnis dat beide zijne zonen ter dood doemde, niet uitgesproken? Ja, hij zelf zag met onafgewenden blik het schrikkelijk schouwspel der voltrekking aan!

KAREL DE GROOTE.

De zonen des Romeins vielen als verraders des vaderlands, en hun dood moest dat vaderland redden; maar ik straf wegens persoonlijke misdaden en straf met de wreedheid van eenen Tijger! (*Sterk*) Ik geef heden mijnen eigen zoon zijnen bloeddorstigen vijand ten prooi! Vuur zelf de woede diens geduchten vijands nog aan! roep hem als 't ware toe: „ Moedig, Ogiert! vat den dolk aan! stoot mijnen zoon ter neder! en bekoel in zijn bloed uwe brandende wraak!”

HERTOG NAMO.

En red aldus uwe getrouwe onderdanen, die hun-

nen Keizer zoo hartelijk beminnen, grootmoedig,
van vuur, zwaard en verwoesting!

KAREL DE GROOTE.

Deze gedachte alleen konde ook zulk een vonnis van mijne lippen doen vloeijen: welaan, mijn Hertog! Ik ben onwankelbaar in mijn besluit! Men spare het bloed mijner onderdanen, dit volk, dat zijnen Vorst met kinderlijke liefde, als een vader bemint, ben ik een offer schuldig, al zou ik dit offer met geweld van mijn hart scheuren! Maar, getrouwe Namol vordert thans de vader-pligt niet van mij, om daarvoor te zorgen, dat mijn zoon met een ziel vol berouw, zijn borst den opgehevenen dolk aanbiedet! Kan ik mij zelven gerust stellen, wanneer het laatste woord van mijnen zoon een vloek, (*Rillend*) ha! een vloek tegen zijnen Vader ware!

VIERDE TOONEEL.

(*De Wacht, met La Roche aan het hoofd, begeleiden den Prins tot in het midden der zaal, vervolgens rigt ze zich naar den achtergrond. Hertog Namol gaat in het kabinet des Keizers.*)

KAREL DE GROOTE. (*Op het zien van zijnen zoon, met smartelijk gevoel.*)

Hemel! welk een ontzettende aanblik!

PRINS

PRINS KAREL.

Gij ziet mij dan in den afgrond, waar uw haat en wraakzucht mij onmenschelijk hebben nedergeftort.

KAREL DE GROOTE.

Neen, Karell geen haat of wraakzucht. De ftrengheid, waarmede ik u veroordeelen moest, was pligt, offchoon ik tevens uw vader bleef; wanneer des Keizers zoon strafbaar geworden is, spreekt de wet even zoo tot hem, als zij tot elke andere mijner onderdanen spreekt. Het hart des vaders bloedt wel daarbij; doch mag zijn pligt niet overtreden. Ó Dat gij gevoelen mogt wat ik heden lijde! En wenscht gij uwe nagedachtenis door de tranen van uwen vader vereerd te zien, dan sterf, mijn zoon! indien gij fterven moet, met een hart vol rouw over uwe euvel daden! sterf met mannelijke fteandvastigheid en demoedige onderwerping, opdat ik in ftaat moge zijn, te vergeten dat gij als misdadiger ftierf! Ik zal mij dan nog met de zoete hoop troosten, u aan geene zijde des grafs niet verloren te hebben.

PRINS KAREL. (*Met ijfkoude verachting.*)

Wees onbekommerd mijn Keizer! Gij volgt uwe meening! Gij bewandelt uwen eigen weg! ik den mijnen! En den vader zullen we maar daar laten! Wij willen ook niet eens onderzoeken, of de hoo-ge gunst, waarmede gij Ogier op den duur vereerdet, regtvaardig, billijk en welvoegelijk was! zoo veel evenwel kan ik u zeggen: dat ieder eerbewijs, elke waardigheid, door u zoo verkwistend

aan dien gunsteling weggeschonken, een dolksteek voor mijn hart was! en het zelve op den duur met nieuwen haat ontvlamde!

KAREL DE GROOTE.

Ondankbare! was ik hem dit niet verschuldigd! eenen man, die immer onvermoeid, immer trouw, met heldenmoed in duizenden gevaren, zijn leven voor mij en mijnen roem wagen dorst: kon ik minder erkentelijk zijn? Noem mij slechts een oord waar mijne aadelaarsbanieren, onder de bescherming der Godheid wapperen, dat niet met het bloed des dapperen Ogiers gedrenkt werd. Tel zijne wonden, zoo gij ze tellen kunt! tel de veldslagen die hij geleverd en gewonnen heeft! En heden, daar mij den last der jaren zoo diep ter neder drukt, wie beschermt mijne kroon?

PRINS KAREL. (*Schamper.*)

Wie beschermt uwe kroon, Vader! Laat toch maar eens door eenen valschen bode de tijding van uwen dood verspreiden, en gij zult den Cimper beter leeren kennen! Het is noch deugd noch dankbaarheid, welke hem thans aan u verbindt: alleen de vrees, zich bij het leger, bij het volk, dat uwe daden nog met verrukking roemt, gehaat te zullen maken, doet hem zijne ware meening verbergen; en drukt de wenschen van zijn hart in deszelfs diepste schuilhoeken te rug. Doch nauwelijks zullen u de oogen toegedrukt zijn, of het masker valt; het hart ligt open voor het oog des kloeken waarnemers, en de grootmoedige held laat
in

In den diep verchtelijken poel zijner listige staatkunde, nu door en doorkijken! Ha! mij dunkt ik zie het reeds, hoe hem dat zelfde volk, dat zelfde leger slechts gewoon aan krijg en verwoesting, dat niets dan oorlog ademt, niet dan van veldslagen droomt, en alleen den krijgsman weet te schatten naar de lauweren die hij verwierf, — hoe hem dat zelfde volk, dat zelfde leger in statigen triumf plechtig begeleidt naar den troon, dien hij zoo dapper verdedigd heeft... om er zich of zijnen Zoon op te plaatsen! — Één wezenlijke troost blijft mij toch over, dat ik hem zijne grootste vreugde verbitterd heb! Ja, daar zoude ik nog om juichen kunnen, dat ik zijnen trots vernietigde, dat zijn Zoon niet meer leeft!

KAREL DE GROOTE.

Waardoor had u de jongeling, die zoo ongemeen veel beloofde, aanleiding gegeven, om hem naar het leven te staan.

PRINS KAREL.

Ik had hemel en aarde bewogen, om het daar heen te brengen, dat hij tegen Brujer strijden zoude: zijn vader verzettede zich er tegen, en hij begeerde dat ik dien tot andere gedachten wilde brengen. Achter dit listig masker had zich de lafaard verborgen, ik ontdekte zulks; deed het hem vrij levendig bemerken, hij gevoelde zich beledigd, en was reeds voornemens het zwaard tegen mij te trekken; doch ik kwam hem voor, en hij zelf stierf den dood, dien hij voor mij bestemd had.

KAREL

KAREL DE GROOTE.

Wee u! gij zijt verloren! Slechts te laat ontdek ik dat uwe valsche vrienden u verleid, en in eenen afgrond gestort hebben, waaruit de hemel alleen u redden kan, maar die eer zullen zij toch niet genieten, om zich over uwen val te verblijden!

PRINS KAREL. (*Wantrouwend.*)

Vermoedelijk zijn mijne vrienden reeds om hals gebracht?

KAREL DE GROOTE.

De regtvaardigheid heeft hen veroordeeld.

PRINS KAREL.

Dat dan die zelve regtvaardigheid, mijn Keizert zich ook maar verwaardige, om mij de straf, welke zij mij in hare verhevene wijsheid toegedacht heeft, spoedig te doen ondergaan, dit is alles wat ik van hare, alles wat ik van uwe gunst verlange!

KAREL DE GROOTE. (*Op eenen zachtmoedigen toon.*)

Gevoelt gij nog niet, hoe hoogst gruwzaam en wreed . . .

PRINS KAREL. (*Bitter.*)

Ik gevoel alleen dat ik mij uwer waardig toonen moet: met standvastigen moed hebt gij mijnen dood gestemd! met een standvastig hart wil ik hem ook ondergaan! Bespoedig slechts de zege van Ogier nog meer! wakker hem aan! roep hem toe: „daar, neem ijlings dezen dolk, vel hem neer! lesch uwen wraakdorst met het bloed van mijnen Zoon!” Hal met

met eene vaste mannelijke gelatenheid wil ik de trotsch van den Cimber, den moed van mijnen Vader navolgen en bewonderent!

KAREL DE GROOTE. (*Hevig ontzerd.*)

Mijn God! welk een taal!! Wat heb ik daar gehoord! voort, Wacht! voort, met hem! (*Tot den Hertog*) Hij is verloren! Mijn laatste hoop is verdwenen. (*De Wacht met Prins Karel vertrekken.*)

V I J F D E T O O N E E L.

ADEMIR, *de Vorigen.*

ADEMIR.

Beiden de legers scharen zich reeds rondom de kampplaats, en verzoeken alleen om uwe tegenwoordigheid, mijn Keizer! opdat de strijd beginne!

HERTOG NAMO

Dus gaan wij derwaarts. Moed, mijn Keizer! moed! de hemel zal ons heden gewis niet verlaten! (*Allen vertrekken.*)

ZES-

ZESDE TOONEEL.

(Keizerlijke tuin, met een menigte paden, drie van dezelve zijn aanmerkelijk breed; aan het einde van het middelpad ziet men de poort, welke den circus tot kampplaats bestemd, afsluit; van het pad ter linker zijde komen de Saraceensche Troepen, die den tweestrijd beschouwen zullen, door Turksch muziek begeleid binnen. Zij formeren één gelid, hetwelk tot de poort van den circus zich uitsprekt. De Keizerlijke Troupen komen van het pad ter regter zijde onder krijs-muziek op, en formeren insgelijks één gelid, regt tegen over de Saraceenen. Volgens verschijnen Brujer en Ogier te paard met eenig gevolg. Bij hunne aannadering zwijgt de muziek.)

OGIER.

Reik mij de hand, dappere held! — Dit strekke ons weerkeurig ten waarborg, dat we geen haat tegen elkander voeden! dat het verlangen om verwoesting, ellende en wanhoop te weren, het bloed onzer krijgslieden te sparen, alleen de drijfveer is, die ons heden den tweestrijd ondernemen doet.

BRUJER.

Bij mij is het altijd het gebruik, wanneer
twee

twee vijanden zich zoo geheel nabij elkander bevinden, om terstond, zonder veel woorden te verspillen den strijd aan te vangen, derhalve grijp uw zwaard en verdedig u! het is mij niet mogelijk om hier nog langer op uwen Keizer te wachten! (*Men hoort uit de poort des circus trompetten-geschal; alles luistert.*)

Z E V E N D E T O O N E E L.

(*Leval komt te paard door de poort van den circus, de Vorigen.*)

LEVAL.

Op, dappere helden! alles is gereed. De Gijzelaars zijn reeds behoorlijk gewisfeld. Nu kan de strijd beginnen.

ALLEN.

Op ten strijd! (*Allen trekken onder krijgsmuzijk den circus binnen.*)

ACHT.

ACHTSTE TOONEEL.

(*Afgelegene eenzame tuin, nevens eenen boom ziet men een pijramide van marmer, waaronder de bewuste urne met Balduins asche begraven ligt.*)

MATHILDE. (*Zij nadert met wankelende schreden zeer langzaam tot aan de pijramide.*)

O, Almagtige! vergun mij toch de stille rust, welke mijn geliefde nu in dit graf reeds geniet! waarom mag ik mij zelf den weg niet banen, die mij zeker tot den jongeling, waar mijn gansche ziel aan hangt, heen voert! Ach, men komt immers alleen door de donkere poorten des doods tot het vaderland der rust! en het hart smaakt dan ook eerst zachte kalme rust, wanneer het niet meer klopt! — O, mijn geliefde! neem mij toch spoedig tot u! bange treurige dagen doorleeft uwe getrouwe Bruid; hare nachten brengt zij door in weenen en waken, en met klemmenden angst schouwt zij in de toekomst. — Wanneer van de boorden des Tijbers, de vrolijke boden snel als des Parthers pijlen zullen komen aanrennen, door hunne tijdingen van bevochten zegen op de vijanden, de stad met vreugde vervullen, zal het juichende volk de glorie der dapperen verbreiden; in triumf-liederen hunne namen ver-
 een-

eeuwigen! de namen der glorieijke helden, welke
 zich in den strijd onsterfelijken roem verwierven;
 maar den naam van mijnen Balduin zal ik onder den
 naam dier helden niet meer hooren noemen! — De
 lieve lente zal wederkeeren; met kruid en bloemen
 zal zij op nieuw de velden versieren. Al het gescha-
 pene nieuw leven en levensgenot mededeelen: voor
 mij alleen bloeit zij niet! voor mij heeft de lente
 geen bloemen meer! — in deze urne ligt mijn alles!
 ligt de bloei en bloem mijns levens! Heerlijke
 schoone bloem! nauwelijks ontloken en alreeds ver-
 welkt! (*Zij treedt met schrik en ijzing te rug.*)
 Almogende God! wat klopt daar zoo tegen dezen
 steen? Ach, ja! het is de kracht der liefde, het
 is de natuur, die deze koude doode asche nieuw
 leven en nieuwe kracht schenkt! de trouwe Gade,
 de dierbare Zoon gevoelt zelf in deze urne het
 oogenblikkelijk levensgevaar des beminden Vaders!
 gevoelt het, en wil met geweld uit het graf, om
 hem aan des vijands zwaard te ontrukken! — Ver-
 geefsch! Ogier wankelt en beeft! daar stort hij
 reeds neder! (*Zij staat roerloos, en ziet de pijramide
 eenen tijd lang als versteend aan.*) Nu is het we-
 der stil! — Doch wat raast en ruischt heden zoo
 vreesfelijk om mij heen? Onverzootlijke, zijt gij
 het? ja, het is Eris, de godin der wraak! Zij
 draagt kennis dat Ogier reeds de zege bevocht-
 ten heeft, en begeert dat hij aan de asche van
 Gade en Zoon denken zal, om onverwijld den
 moorder ter neder te stooten! en zich een bloedige
 wraak

wraak te verschaffen! (*Zij loopt als een ijzhoofdige eenige schreden voorwaarts.*) Laat af, Ogier! laat af! vergeving! (*Zich herstellende, na een oogenblik nadenkens*) Wat droom ik? Wat sprak ik daar van bevochten zege, van vergeving? Ach, mogelijk ligt de held zelf reeds in zijn eigen bloed te wentelen! En wat vertoeve ik dan nog langer hier! spoed u, Mathilde! spoed u naar den circus! En wanneer mijn Vader in den strijd gevallen is, dan moge de Saraceensche Vorst van mij vernemen, dat ook het bloed der Cimberen door mijne aderen vloeit! dat ik de getrouwe bruid van den edelen Balduin was, en eerder dan mij onteerd te zien, te sterven weet! (*Zij snelt voort tot aan de Coulisfe, hier ontmoet zij Ademir, en keert in bange verwachting te rug.*) Ach, het is reeds te laat, daar is Ademir!

NEGENDE TOONEEL.

ADEMIR, *de vorigen.*

MATHILDE.

Spreek, Vriend! maar bij al wat heilig is! spreek getrouw naar waarheid en vrijmoedig! Wat brengt gij voor tijding?

ADEMIR.

Heil en zegen, Mathilde! Ogier heeft over-

won-

wonnen! Het gansche leger voert hem reeds in triumpf voor den troon van zijnen Keizer. Ik komme u afhalen, wij gaan derwaarts. (*Beiden vertrekken.*)

T I E N D E T O O N N E E L.

(*Afgesloten ruimte, waarin de tweestrijd gehouden is geworden. Op den achtergrond ziet men Karel de Groote op zijnen troon zittende. De omtrek van den circus vormt een Amphitheater, met eene groote menigte volks bezet. Wanneer het gordijn opgehaald wordt, hoort men het volk in de handen klappen, terwijl Ogier, door Keizerlijke Troepen onder een vrolijken marsch, in triumpf voor den troon des Keizers geleid wordt. Zoodra Ogier tot voor den troon genaderd is, zwijgt de muzijk.*)

O G I E R. (*Zich tot den Keizer wendende.*)

Nu heb ik mijne belofte geheel en al vervuld, en wel met gelukkiger uitflag, dan ik had durven hoopen. Vervul gij nu de uwe, mijn Keizer! en beveel dat Karel uwen Zoon voor mij verschijne!

K A R E L D E G R O O T E.

Levalt voer Prins Karel herwaarts.

 ELFDE TOONEEL.

MATHILDE, ADEMIR, *de vorigen.*

ADEMIR.

Hier is de held, die ons heden van moord en vernieling gered heeft.

MATHILDE. (*Wil hem omhelzen.*)

Ach, mijn Vader! laat mij den zege

OGIER. (*Haar weerhoudende.*)

Deze is nog niet volkomen verworven! eerst moet den lafhartigen moorder gestraft zijn! Toef nog een oogenblik, en de aangebedene Moeder, de dierbare Zoon en de getrouwe Bruid zullen gewroken zijn! (*Hij brengt langzaam eenen dolk te voorschijn, wend zich met denzelfen in de hand tot Karel de Groote*) Zie, dit is de dolk, waarmee uw Zoon mijnen Balduin verraderlijk vermoord heeft! deze zelfde dolk moest ook op zijn onmenschelijk bevel, door de hand van Abreville bestuurd, een einde aan mijn leven maken! — Vergeef het mij, mijn Keizer! die zelfde dolk moet mij heden, op eens, voor altijd, voor zijn woede beveiligen! Zoo ver heeft zijne boosaardigheid het gebragt, dat ik zijn moorder worden moet.

TWAALF.

T W A A L F D E T O O N E E L.

(Prins Karel door Wachten opgeleid.)

DE VORIGEN.

OGIER. (*Hevig ontroerd op het zien van Prins Karel*)Hemel! hemel! daar is hij! mijn bloed stolt mij in de aderen! (*Met opgeheven dolk op den Prins toeijlende*) Nu, sterf onnensch!(*Op het oogenblik dat Ogier den arm opgeheven heeft om den doodelijken stoot te volbrengen, bezwijken moed en standvastigheid bij Karel den Grooten; hij kan den wreeden strijd tussehen regtvaardigheid en vaderliefde niet uithouden; wend zijn gezicht; bedekt het met beide zijne handen, en roept op den toon des diepsten weeldoms uit:)*

KAREL DE GROOTE.

God! God! — Ogier!!

OGIER. (*Den dolk opgeheven houdende.*)

Hoel mijn Keizer! Gij siddert reeds! — Gij siddert bij het zien van het wrekend staal, dat het leven uws Zoons nog maar bedreigt: — Heil mij! ik ben gewroken! Nu hebt gij kunnen gevoelen,

hoe finartelijk den moord eenes dierbaren zoons, diep, diep in het vaderhart doordringt! — Neem uwen Karel van mijne hand, ik schenk hem u; mijn toorn is bevredigd!

KAREL DE GROOTE. (*Tegen zulk eene verassing niet bestand, staat op van zijnen troon en wil Ogier om den hals vatten.*)

Hoe! gij geeft mij mijnen Zoon te rug?

OGIER. (*Hem zacht te rug werende.*)

Mijn Keizer! (*Hij neemt den Prins bij de hand en stuwt hem minzaam tot zijnen Vader, voorts op den zoon des hoogsten gevoels*) Daar hebt gij hem weder! Ach, dat de wreede mij ook nog eene lieve Gade, eenen dierbaren Zoon kon weder geven! (*Hij wischt een traan uit zijne oogen*) deze nog hunne nagedachtenis ter eere! (*Geheel kalm tot Mathilde*) Nu is mijne zege volkomen! Kom Mathilde! kom ongelukkige en belangrijke Bruid! (*Hij breidt zijne armen uit; zij zijgt aan zijne borst.*)

MATHILDE. (*Beschouwt hem met bewondering en eerbied.*)

Groote man! welk eene wraak hebt gij u uitgekozen?

OGIER.

De eenigste die geen naberouw met zich voert!

PRINS KAREL. (*Hoogst verbaasd*)

Regtvaardige God! Is dat nu de man, die mij den dood gezworen had! Die mij van den troon zoude stoten? schandelijk, schandelijk heeft men mij bedrogen!

OGIER.

OGIER. (*Tot Prins Karel.*)

Zoude u nog eenige twijfel overblijven? Kan alleen mijn dood u gerust stellen? Welaan! daar is mijn zwaard! hier is mijn borst!

PRINS KAREL. (*Siddert te rug.*)

Wee, wee mij! Ach, edele man! stel zoo veel deugd en grootmoedigheid niet tegen over aan de verfoeijelijkste, zwartste ondeugd. (*Hij zinkt plotselijk op zijne knien*) Ogier, neem dit zwaard en dood mij! ik zal u daarvoor danken!

OGIER. (*Terwijl hij Prins Karel opheft.*)

Nu heeft Ogier zijn zegepraal geheel mogen genieten!

PRINS KAREL.

Tot op dezen oogenblik hield ik nog de deugd voor een' ijdel droom; gij hebt mij den blinddoek des eigenwaans van voor de oogen weggerukt, en ik gevoel reeds, zoo het mij nog vergund worde het leven te genieten, dat dit alleen zoo zij, opdat ik den edelen Ogier zoude hoogachten en beminnen, zoo zeer beminnen, als ik hem tot dus verre gehaat en vervolgd heb. Evenwel moet niets de regtvaardigheid der Wetten beledigen: dus, mijn Vader! ik heb den dood verdiend, en wil die ook gaarne en geduldig ondergaan!

KAREL DE GROOTE.

Ogier alleen kan over uw dood en leven beslissen!

OGIER.

OGIER.

Ik heb hem zijnen Vader wedergegeven. Hij leve om den weg te bewandelen, dien gij, mijn Keizer, hem gebaad hebt.

ALLEN.

God zegene den edelen Ogiert

KAREL DE GROOTE.

O, gij getrouwé vriend van uwen Keizert welk een berg van schuld hebt gij mij op het hart geladen! Ach! waarom kan ik u niet naar mijn wensch beloonen! doch de Prins zal voortaan uwe rust niet weder verstoren; hier voor zal zijn vader, uw vriend, weten te zorgen! — En dit mijn volk, dat gij heden van moord en vernieling gered hebt, u bestendig de naaste aan mijnen troon, een plaats, dien gij zoo zeer verdiend hebt, ziende bekleeden, zal u in het toekomstige, even als mij hoogachten, eerbiedigen en beminnen!

ALLEN.

Leve, leve onze beminde Keizer! leve de dappere, edelmoedige Ogiert! (*Een vrolijk muzijk heft aan en het gordijn valt.*)

Einde van het vijfde en laatste Bedrijf.

